

kariyer.net'in İşgücü Piyasası Üzerindeki Etkileri

Haziran 2024

Atıf-GayriTicari-Türetilemez

CC-BY-NC-ND

Bu rapor Creative Commons "Atıf Şartlı-Gayri Ticari- Türetilemez" lisansı altında yayımlanmıştır. Raporun paylaşılan linkte yer alan lisans koşulları çerçevesinde paylaşılması, kopyalanması, dağıtılması ve yayımlanması serbesttir:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.tr>

Bu çalışma Kariyer.net Elektronik Yayıncılık ve İletişim Hizmetleri A.Ş. finansmanı ile Politika Analiz Laboratuvarı (PAL) tarafından yapılmıştır.

PAL, çalışmanın editoryal kontrolünü bağımsız olarak yürütmüştür. Bu durumu PAL ve Kariyer.net ayrı ayrı teyit eder. Çalışmanın rekabet analizi, piyasa değerlendirilmesi ya da yatırım tavsiyesi olarak kullanılması hiçbir şekilde amaçlanmamış olup çalışmada bu doğrultuda bir çıkarım yapılmamıştır.

kariyer.net'in

İşgücü Piyasası

Üzerindeki Etkileri

Haziran 2024

İçindekiler

■	Yönetici Özeti	6
■	Çalışmanın Amacı ve Yöntemi	12
■	1.Bölüm: Türkiye'de İstihdam ve İş Bulma Dinamikleri	16
	1.1 Türkiye'de İşgücünün Genel Görünümü	18
	1.2 Türkiye'de İş Arama Eğilimleri ve Kariyer.net'in Rolü	23
■	2.Bölüm: Kariyer.net'in İstihdam Etkisi	28
■	3.Bölüm: Kariyer.net'in İşgücü Piyasasının Gelişimine Katkıları	34
	3.1. Uygun Eşleşmenin Sağlanması	36
	3.2. İş Arama ve İşe Alım Süreçlerinin Hızlanması	39
	3.3. Bilgiye Erişimin Kolaylaştırılması ve Bilgi Asimetrisinin Azaltılması	42
■	4.Bölüm: Kariyer.net'in İstihdamda Kapsayıcılığın Desteklenmesine Katkıları	46
	4.1. Adil Rekabetin Desteklenmesi	48
	4.2 Kadınların ve Gençlerin İstihdamına Katkı	51
	4.3 Bölgesel Eşitsizliklerin Giderilmesine Katkı	56
■	Sonuç ve Değerlendirme	60
■	EK: İşin Olsun'un İşgücü Piyasasının Gelişimine Etkileri	64

Şekiller Listesi

Şekil 1: Türkiye işgücü arzının genel görünümü, 2012-2022	18
Şekil 2: Türkiye'de istihdamın alt grupları, 2012-2022	19
Şekil 3: Sektörlere göre özel sektörde ücretli çalışanlar, 2012-2022	20
Şekil 4: Meslek gruplarına göre özel sektörde ücretli çalışanlar, 2012-2022	21
Şekil 5: Özel sektörde kadın istihdamı ve işgücüne katılım oranı, 2012-2022	21
Şekil 6: Gençlerde özel sektör istihdamı, işsizlik ve beyaz-mavi yaka çalışanlar, 2012-2022	22
Şekil 7: Türkiye'nin 12 bölgesinde özel sektör istihdamı ve büyümesi, 2012-2022	23
Şekil 8: Kariyer.net'in işe alım sürecinde verdiği hizmetler	24
Şekil 9: 2013-2023 döneminde Kariyer.net performans büyümesi	25
Şekil 10: İş arayan sayısı ve Kariyer.net üzerinden başvuru yapan kişi sayısı, 2013-2023	25
Şekil 11: Kariyer.net üzerinden ilan açan işveren ve işveren başına ilan sayısı, 2013-2023	26
Şekil 12: İnternet üzerinden iş arayan sayısı, 2011-2023	27
Şekil 13: İşe Yerleşenler içinde Kariyer.net ve İşin Olsun'dan faydalananların oranı	30
Şekil 14: Kariyer.net ve İşin Olsun platformlarının yıllık istihdam etkisi	31
Şekil 15: İşe yerleşenlerin beklentilerinin karşılanma düzeyi	38
Şekil 16: Bölge düzeyinde Kariyer.net aday yoğunluğu, işgücündeki 10 bin kişi başına, 2023	56
Şekil 17: Bölge düzeyinde Kariyer.net ilan yoğunluğu artışı, SGK'ya kayıtlı bin işyeri başına, 2021-2023 yüzde artışı	57
Şekil 18: Bölge düzeyinde toplam Kariyer.net başvuru yoğunluğu artışı, çalışabilir nüfus başına , 2021-2023 yüzde artışı	58
Şekil 19: Bölgeler arasında Kariyer.net üzerinden başvuru yoğunluğu, 2023	59
Şekil 20: Kariyer.net'in etki değerlendirme matrisi	63
<hr/>	
Kutu 1: Kariyer.net istihdam etkisi hesap süreci	32
Kutu 2: Üye olmayan adayların Kariyer.net aracılığıyla bilgiye erişimi	45
Kutu 3: Kariyer.net'in kadınlar ve gençleri destekleyen projeleri ve etkinlikleri	55

Yönetici Özeti

Yönetici Özeti

Bu rapor, Kariyer.net'in Türkiye işgücü piyasası üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Eylül 2023 - Ocak 2024 döneminde Politika Analiz Laboratuvarı (PAL) tarafından yürütülen çalışma çerçevesinde Türkiye işgücü piyasasını ilgilendiren kamuya açık veriler analiz edilmiş, işverenler, iş arayanlar ve işe yerleşenleri kapsayan toplam 9 bin katılımcıyla 5 farklı anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda; (1) Türkiye'de işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiş, (2) 2021-2023 dönemi için bir yılda Kariyer.net aracılığıyla istihdam edilen ortalama kişi sayısı hesaplanmış, (3) Kariyer.net'in işgücü piyasasının gelişimine ve dönüşümüne yönelik etkileri ve (4) Kariyer.net'in işgücü piyasasında adil rekabet ve kapsayıcılığın artmasına yönelik katkıları incelenmiştir. Çalışma, kapsam itibarıyla 2022 yılında yayımlanan etki analizi çalışmasının tekrarı niteliğinde olup yeni soru ve analizlerle zenginleştirilmiştir. Rapor bulguları, dört bölümde incelenmektedir.

1. Bölüm: Türkiye'de İstihdam ve İş Bulma Dinamikleri

Türkiye'deki işgücü piyasasında son 10 yılda çalışabilir nüfus %20 artış göstermiş, istihdamdaki kişi sayısı 25 milyondan 31 milyona yükselmiş, işgücüne katılım oranı ise %50'den %54'e çıkmıştır. İstihdamdaki büyüme, ekonomideki dalgalanmalar ve pandemi sürecinin yoğun hissedildiği 2018-2020 döneminde sekteye uğramış, işsiz sayısı bu dönemde 4,5 milyona kadar yükselmiştir. 2021 sonrasında işgücü piyasasında gözlemlenen toparlanma ile 480 bin işsiz ve 1,4 milyon işgücüne dahil olmayan nüfus işe yerleşirken özel sektör istihdamı %24 artarak 17 milyon kişiye ulaşmıştır.

2012-2022 döneminde Türkiye'de istihdamda veya işsiz olup iş arayanların sayısı 3,3 milyondan 5,7 milyona yükselirken bu artış Kariyer.net kullanımına da yansımıştır. Kariyer.net son 10 yılda işgücü piyasasındaki etki alanını genişletmiş; iş başvurusu yapan aday sayısı 1,7 kat, ilan açan işveren sayısı 2 kat ve ilan sayısı 2 kat artmıştır. Aynı dönemde, Türkiye'de internet üzerinden iş arayanların sayısı ise 2,2 milyondan 5 milyona yükselmiş fakat oran olarak AB ortalamasının gerisinde kalmaya devam etmiştir. Bu artışlar işgücü piyasasında arz ve talep yönlü artışların yanı sıra Kariyer.net ve diğer çevrimiçi platformların iş arama sürecinde yaygın kullanımına işaret etmektedir.

2. Bölüm: Kariyer.net İstihdam Etkisi

Kariyer.net'in iş arama ve işe yerleşme süreçlerinde ortaya çıkardığı doğrudan ve dolaylı istihdam etkisi, işgücü piyasasının büyümesinde önemli bir rol oynamaktadır. Doğrudan etki, Kariyer.net ve İşin Olsun aracılığıyla gerçekleşen işe alımları ifade etmektedir. Bu kapsamda 2021-2023 yılları arasında özel sektörde işe yerleşenleri temel alan analizde Türkiye'de işe yerleşenlerin %28'nin doğrudan Kariyer.net ve %9'unun ise doğrudan İşin Olsun aracılığıyla işe yerleştiği saptanmıştır. İşe yerleşenlerin %57'si iş imkânlarını inceleyerek/başvuru yaparak, iş piyasası hakkında bilgi edinerek ve bu süreçteki deneyimini diğer başvurularına taşıyarak söz konusu platformlardan dolaylı olarak fayda sağlamıştır.

Sayısal büyüklük olarak ifade edildiğinde Kariyer.net, 2021-2023 döneminde her yıl ortalama 1,4 milyon kişinin işe yerleşmesine doğrudan katkı sağlamıştır. İşin Olsun dahil edildiğinde ise doğrudan etki 1,9 milyona ulaşmaktadır. Dolaylı etkilerle birlikte analiz edilen dönemde yılda yaklaşık 4,7 milyon kişi işe yerleşme sürecinde Kariyer.net ve İşin Olsun'dan faydalanmıştır. Bu sonuçlar, söz konusu platformların iş arayanlar için önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

3. Bölüm: Kariyer.net'in İşgücü Piyasasının Gelişimine Katkıları

Çalışmanın bulguları, Kariyer.net'in Türkiye işgücü piyasasının gelişimine olan etkisini ortaya koymaktadır. Platformda sunulan hizmetlerin geniş işveren ve aday kitlesinde karşılık bulunduğu, bu sayede Kariyer.net'in piyasadaki uygunleşmenin desteklenmesine, işe alım süreçlerinin hızlanmasına ve bilgi asimetrisinin azaltılmasına katkı sağladığı anket sonuçları ile doğrulanmaktadır:

- **Uygun eşleşmenin sağlanması:** Kariyer.net üzerinden iş arayanların %66'sı kendilerine uygun iş ilanlarına erişmede, personel arayan işverenlerin %62'si aradıkları nitelikte adaylara ulaşmada platformun etkili olduğunu belirtmiştir. Doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin %83'ü uygun iş ilanına eriştiğini belirtirken, bu oran diğer yöntemlerle işe yerleşenlerde %63 düzeyindedir. Ayrıca, Kariyer.net ile işe yerleşen adayların %70'inden fazlası kariyer hedefleri, istihdam koşulları ve iş-yaşam dengesi konularında beklentilerinin karşılandığını belirtirken, diğer yollarla işe girenlerde bu oran %55 seviyelerinde kalmıştır.
- **Süreçlerin hızlanması:** İş arayan adayların %65'i ve işverenlerin %73'ü Kariyer.net'in iş arama ve işe alım süreçlerini hızlandığını ifade etmiştir. Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin %77'si işe alım sürecinin hızını olumlu değerlendirirken diğer yöntemlerle işe girenlerde bu oran %62'dir. Ayrıca, işverenlerin %84'ü, adayların ise yaklaşık %71'i Kariyer.net'in süreçte iletişimi ve belge paylaşımını kolaylaştırdığını dile getirmiştir. Son olarak, Kariyer.net özgeçmiş formatının hem işverenler hem de adaylar tarafından süreçleri hızlandıran bir araç olduğu vurgulanmıştır.
- **Bilgi asimetrisinin azaltılması:** Kariyer.net'in sunduğu bilgilendirici içerikler aracılığıyla adayların yarısından fazlası sektördeki ücretler, %63'ü ise istihdam şartlarına ilişkin bilgilere daha rahat erişebildiklerini ifade etmişlerdir. Adayların üçte birinden fazlası da kendi üniversite tercih dönemlerinde bu içeriklerden

faýdalandığını belirtmiştir. Platform aracılığıyla işe yerleşenlerin %81'i ise alanındaki çalışma koşulları hakkında yeterli bilgiye erişebildiğini belirtirken diğer kanalları kullananlar için bu oran %61 düzeyinde kalmıştır. İlgilendiği alanlarda aranan kriterler hakkında bilgi edinenler için ise söz konusu oranlar sırasıyla %80 ve %60'tır.

4. Bölüm: Kariyer.net'in İstihdamda Kapsayıcılığın Desteklenmesine Katkıları

Kariyer.net'in işgücü piyasasını dönüştürücü etkilerinin yanında daha rekabetçi ve adil bir iş bulma ortamını desteklediğine yönelik bulgular da tespit edilmiştir. Kariyer.net Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaşayan, farklı yaş ve eğitim seviyelerine sahip çok sayıda aday işverenlerle bir araya getirerek iş piyasasının daha kapsayıcı hale gelmesine katkı sağlamaktadır. Öne çıkan bulgular aşağıda özetlenmektedir:

- **Adil Rekabetin Desteklenmesi:** Kariyer.net üzerinden iş arayanların %71'i çok sayıda ve çeşitlilikte ilan olması sayesinde herkesin iş fırsatlarından eşit şekilde haberdar olabildiğini belirtmiştir. Adayların %63'ü platformun, sektörlerde aranan yetenek ve uzmanlık alanları hakkında farkındalık yarattığını, %48'i ise mülakat süreçleri ve iş dünyasına dair sağlanan içerikler ile becerilerini geliştirdiklerini ifade etmektedir. İşverenlerin %69'u Kariyer.net'in diğer kanallara kıyasla daha fazla başvuru sağladığını ve geniş bir aday kitlesine ulaşmalarına destek olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, işverenlerin üçte biri Kariyer.net'in işe alım sürecinde maliyet tasarrufu sağladığını vurgulamıştır.

- **Kadınların ve Gençlerin İstihdamına Katkı:** 2021-2023 döneminde Türkiye'de iş arayan kadınlar içinde Kariyer.net ilanlarına başvuranların oranı yıllık %56'dan %60'a yükselmiştir. Aynı dönemde platform aracılığıyla başvuru yapan 15-29 yaş aralığındaki gençlerin sayısı %13'lük artışla 2 milyonun üzerine çıkmıştır. Bu büyümenin de etkisiyle 2021-2023 döneminde bir yılda ortalama 432 bin kadın ve 610 bin genç doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşmiştir. Bu sayılar aynı dönem için Türkiye'de işe yerleşen kadınların ve gençlerin üçte birini oluşturmuştur.

- **Bölgesel Eşitsizliklerin Giderilmesine Katkı:** Türkiye'de işgücü piyasası, ekonomik aktivitenin yoğun olduğu İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli ve Bursa gibi metropollerde yoğunlaşmış durumdadır. Bu dağılım Kariyer.net kullanım yoğunluğuna da yansımakta; 2023 yılında üye adayların yaklaşık %42'si söz konusu 5 büyük il dışında ikamet ederken, üye işverenlerin sadece %21'i bu illerde faaliyet göstermektedir. Beş büyük ilin işgücü piyasasındaki ağırlığına rağmen, Kariyer.net, bölgesel açıdan geniş kitleleri bir araya getirerek çeşitli bölgelerde iş fırsatlarına erişimi desteklemektedir. 2021-2023 döneminde Türkiye genelinde bin işyeri başına düşen Kariyer.net ilan sayısı %15 artmış, özellikle Akdeniz, Ortadoğu Anadolu ve Batı Marmara bölgeleri %25'in üzerinde artış ile öne çıkmıştır. Beş büyük ilin yer aldığı bölgelerdeki büyüme oranı %13 düzeyindeyken diğer illerde bu oran %21'dir. Aynı dönemde, nüfusa oranla bölgedeki ilanlara başvuru sayısına bakıldığında; Ankara ve İzmir Türkiye ortalamasının üstünde büyürken İstanbul ortalamaya yakınsamış, Antalya, Bursa, Zonguldak, Kırıkkale gibi illerin yer aldığı bölgelerde belirgin artışlar görülmüştür.

Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışma, Kariyer.net'in işgücü piyasası üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Kariyer.net, 1999'dan bu yana sunduğu hizmetlerle işverenlerin ve iş arayan bireylerin dijital ortamda bir araya gelmelerini sağlayarak Türkiye'nin en önde gelen istihdam platformlarından biri haline gelmiştir. Platform tarafından sunulan teknolojiler ve hizmetler, işgücü piyasasının verimliliğine, gelişmesine ve dönüşümüne kritik katkılar sağlamıştır. Kariyer.net'in işgücü piyasasına etkilerinin derinlemesine incelenmesi, devam eden gelişimi desteklemek ve bu gelişimin yayılmasına katkıda bulunmak açısından önemlidir. Çalışma, kapsam itibarıyla 2022 yılında yayımlanan etki analizi çalışmasının tekrarı niteliğinde olup yeni soru ve analizlerle derinleştirilmiştir.

Kariyer.net'in işgücü piyasasına etkileri üç etki kanalı üzerinden değerlendirilmiştir. İlk olarak, Kariyer.net'in Türkiye'de işe yerleşme süreçlerine yaptığı doğrudan ve dolaylı katkılar incelenmiş; son 1 yılda Kariyer.net aracılığıyla istihdam edilen kişi sayısı hesaplanmıştır. İkinci olarak, uygun işveren-aday eşleşmesi, süreçlerin hızlandırılması ve bilgi asimetrisinin azaltılması gibi etkiler üzerinden Kariyer.net'in işgücü piyasasının gelişiminde ve dönüşümünde olan rolü irdelenmiştir. Son olarak, Kariyer.net'in iş piyasasında eşit rekabetin güçlenmesine sağladığı katkılar, özellikle kadınlar ve gençler için iş bulma süreçlerine katkıları ve bölgesel kalkınma üzerindeki etkileri göz önünde bulundurularak analiz edilmiştir. Söz konusu analizlerde, 2017 yılından beri çok sayıda mavi yaka meslek grubuna ücretsiz hizmet sunan İşin Olsun platformunun etkileri de dikkate alınmış ve bu etkilere raporun ek bölümünde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Raporda karma araştırma yöntemi kullanılarak incelenmiş, farklı veri kaynaklarından elde edilen bulgular sentezlenmiştir. Çalışma sürecinde TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Setleri ve Kariyer.net verileri analiz edilerek işgücü piyasasının mevcut durumu ve Kariyer.net'in büyümesine ilişkin bilgiler elde edilmiş, etkilerin belirlenmesine yönelik ise Eylül-Kasım 2023 tarihleri arasında yaklaşık 9.000 katılımcının yer aldığı 5 farklı anket çalışması tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma süreci ve yöntem genel hatlarıyla aşağıda belirtilmektedir.

- **Mülakatlar:** Kariyer.net yönetici ekipleriyle derinlemesine mülakatlar yapılarak Kariyer.net'in iş modelleri ve stratejileri değerlendirilmiş, Kariyer.net'in işverenler ve işgücü piyasası üzerindeki olası etkilerine yönelik yeni hipotezler geliştirilmiştir.
- **TÜİK mikro veri analizi:** TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti kullanılarak 2010-2022 dönemi için Türkiye işgücü piyasasının genel görünümü incelenmiş, iş arama ve işe yerleşme sayıları hesaplanarak Kariyer.net'in istihdam etkisine ilişkin baz oluşturulmuştur. Ayrıca söz konusu veriler, çalışma kapsamında uygulanan Türkiye İşe Yerleşen Anketi'nin ağırlıklandırması için de kullanılmıştır.
- **Kariyer.net verilerinin analizi:** Çalışma kapsamında Kariyer.net ve İşin Olsun platformlarındaki ilan sayısı, ilan açan işveren sayısı, başvuru sayısı, iş başvurusunda bulunan aday sayısı, işveren ve adayların demografisi gibi veriler derlenerek analiz edilmiştir. Bu veriler anket kitlesinin belirlenmesinde, temsil gücünü artırmaya yönelik ağırlıklandırma yapılmasında, istihdam hesabının kalibre edilmesinde ve işgücü piyasasına ilişkin göstergelerin değerlendirilmesinde kullanılmıştır.

• **Türkiye İşe Yerleşen Anketi:** 2022 çalışmasında tasarlanan ve Türkiye'de son 3 senede özel sektörde işe girenleri temsil eden anket 2023 yılı için tekrar uygulanmıştır. Anket metodolojisi aynı tutulmuş, yeni sorular eklenerek güncellenmiş ve karşılaştırmalı analizlere imkân vermesi adına örneklem sayısı artırılmıştır. Eylül-Kasım 2023 tarihlerinde ERA Research tarafından online ve telefon görüşmesi yoluyla uygulanan anketi Türkiye'nin 12 bölgesini ve işe yerleşen beyaz-mavi yaka sayısını temsil eden 1.441 kişi yanıtlamıştır. Bu veri setinden kitleyi temsil edecek değerlere ulaşabilmek için TÜİK İşgücü Mikro Veri Seti'nden elde edilen eğitim ve yaş değişkenleri kullanılarak ağırlıklandırma yapılmıştır. Anket aracılığıyla Kariyer.net ve İşin Olsun'un istihdamda olan katkı oranları belirlenmiş; işe yerleşenler üzerindeki nitel etkiler karşılaştırmalı analizlerle incelenmiştir. Anket sonuçları Türkiye'de son 3 senede işe girenlerin yaş ve eğitim dağılımına göre ağırlıklandırılarak kullanılmıştır.

• **İşveren Anketleri:** İşgücü piyasasının talep tarafında ortaya çıkan istihdam etkisini ve işverenlere yönelik kolaylaştırıcı etkileri ölçmek amacıyla Kariyer.net ve İşin Olsun aktif işverenlerine 2 adet online anket uygulanmıştır. Eylül-Ekim 2023'te yapılan anketlere Kariyer.net için 514 işveren, İşin Olsun için ise 512 işveren katılım sağlamıştır. Analizler Kariyer.net verilerinden elde edilen ilan açma sayısı açısından büyüklük gruplarına bölünmüş, buna göre ağırlıklandırılarak yapılmıştır.

• **İş Arayan Anketleri:** Kariyer.net ve İşin Olsun'un nitel etkilerinin işgücü piyasasının talep tarafında nasıl karşılık bulduğunu irdellemek için platforma üye adayları kapsayan 2 adet online anket yapılmıştır. Ekim 2023'te uygulanan bu anketlere Kariyer.net için 4.002 aday, İşin Olsun için ise 2.756 aday yanıt vermiştir. Anket sonuçları Kariyer.net aday kitlesinin yaş ve eğitim dağılımına göre ağırlıklandırılarak analiz edilmiştir.

Araştırma süreci sonucunda elde edilen bulgular raporda dört bölümde derlenmiştir.

1. Bölüm: Türkiye'nin 2012-2022 dönemindeki işgücü piyasası göstergeleri makro ölçekte değerlendirilmekte, çalışabilir nüfus, işgücü, istihdam, işsizlik gibi temel göstergelerin tarihsel seyri analiz edilmektedir. Ayrıca, son 5 senede iş arama dinamikleri ve yöntemleri Kariyer.net verileriyle bir arada incelenmektedir.

2. Bölüm: TÜİK mikro verileri, çalışma kapsamında gerçekleştirilen anketlerin verileri ve Kariyer.net verileri kullanılarak hesaplanan Kariyer.net'in istihdamda katkısı doğrudan ve dolaylı etkilerin detayları ile bu bölümde sunulmaktadır.

3. Bölüm: Kariyer.net'in işveren ve iş arayanlar üzerindeki etkileri nicel veriler üzerinden incelenmektedir. Anketlerden elde edilen bulgular neticesinde Kariyer.net'in Türkiye'deki işgücü piyasasında uygun eşleşmenin sağlanması, işe yerleşme süreçlerinin hızlanması ve işgücü piyasasına ilişkin bilgi düzeyinin artırılmasına yönelik katkıları irdelenmektedir.

4. Bölüm: Kariyer.net'in istihdamda kapsayıcılığın artmasına yönelik katkıları; işgücü piyasasının demokratikleşmesi, gençlerin iş bulma süreçlerine katkılar ve bölgesel kalkınma alanındaki etkiler çerçevesinde analiz edilmektedir.

1. Bölüm

Türkiye'de İstihdam ve İş Bulma Dinamikleri

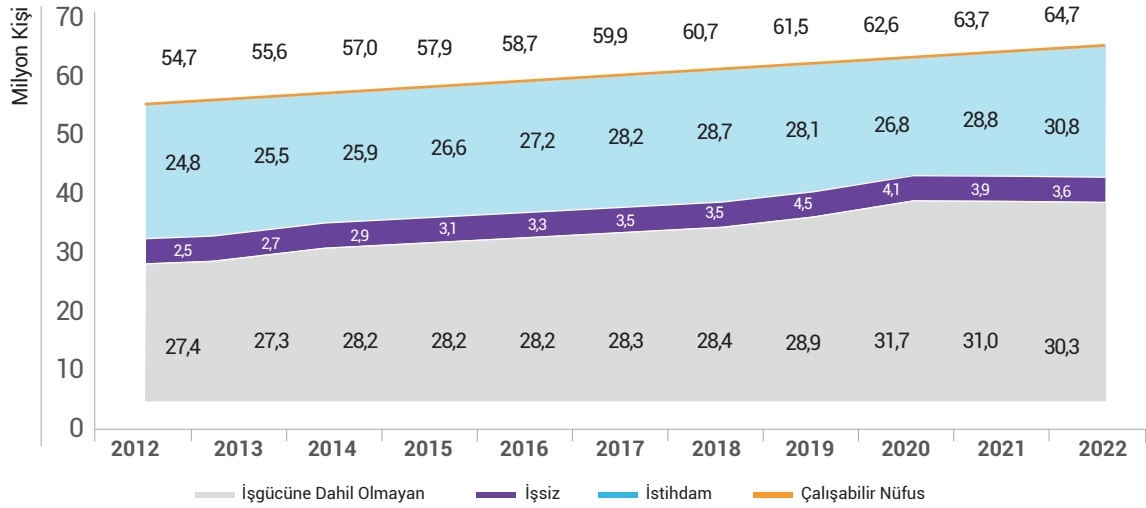
1.Bölüm: Türkiye'de İstihdam ve İş Bulma Dinamikleri

1.1. Türkiye'de İşgücünün Genel Görünümü

Son 10 yılda Türkiye'de çalışma çağındaki nüfus 11 milyonun üzerinde artış gösterirken bu dönemde istihdamda 6 milyonluk bir artış yaşanmıştır. 15 yaş ve üstü olarak tanımlanan çalışabilir nüfus, 2012-2022 yılları arasında her yıl ortalama %1,7 oranında artarak, 55 milyondan 66 milyona yükselmiştir. Bu artış, istihdam edilen kişi sayısında da kendini göstermiş; söz konusu kitle yaklaşık 25 milyondan 31 milyona çıkmıştır. İşsiz sayısı geçmiş yıllardaki seviyede kalmış olsa da yüksek sayıda bireyin işgücüne dahil olmaması Türkiye için sorun olarak kalmaya devam etmektedir. 10 yıllık dönem için işgücüne katılım oranı sınırlı artışla %50'den %54'e yükselmiştir.

İstihdamdaki artış, son dönemde ekonomide yaşanan daralma ve pandemi sürecinden olumsuz etkilenmiş ancak 2021 sonrası toparlanma eğilimi göstermiştir. Türkiye ekonomisinin daralmaya başladığı ve pandemi sürecinin yaşandığı 2018-2020 döneminde istihdam düşme eğilimi göstermiş, işsiz ve işgücüne dahil olmayan kişi sayıları artmıştır (Şekil 1). Bu dönemde istihdamdaki kişi sayısı yaklaşık 29 milyondan 27 milyona gerilerken işsiz sayısı da son 10 senenin en yüksek seviyesi olan 4,5 milyona (işsizlik oranı %13,7) kadar yükselmiştir. 2021 itibarıyla ise işgücü piyasasında toparlanma eğilimi görülmüş; istihdamdaki kişi sayısı yaklaşık 27 milyondan 31 milyona çıkarken 480 bin işsiz ve 1,4 milyon işgücüne dahil olmayan nüfus işe yerleşmiştir.

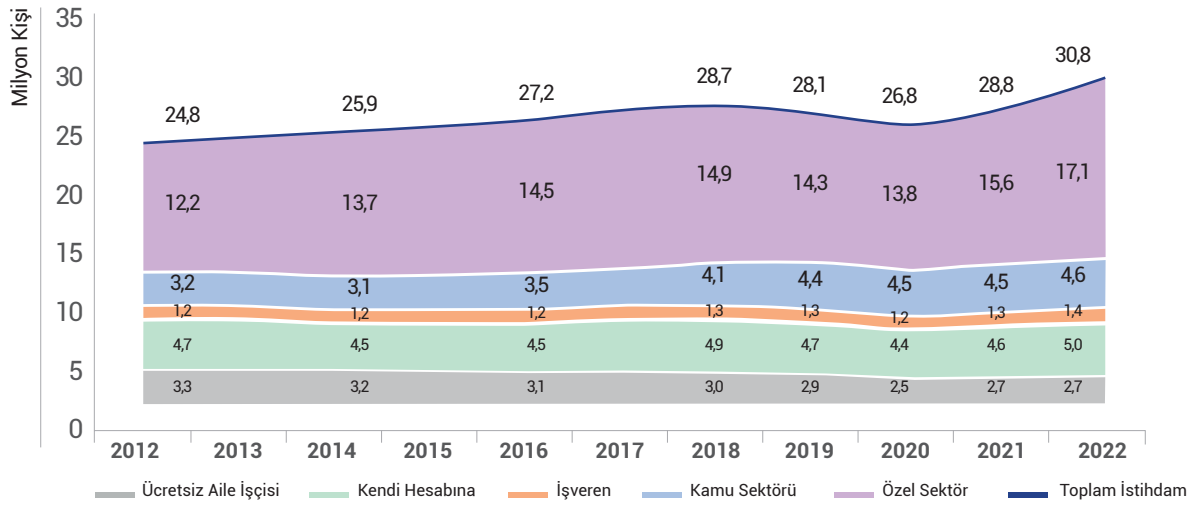
Şekil 1: Türkiye işgücü arzının genel görünümü, 2012-2022

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, TÜİK İşgücü İstatistikleri, PAL hesaplamaları

Türkiye'de istihdam içinde özel sektörün payı 2012'den bu yana ağırlığını artırarak %49'dan %55'e çıkmıştır. 2012 yılında 12 milyonun üzerinde özel sektör çalışanı varken bu sayı 2018 yılında 15 milyona erişmiştir. Ancak 2018-2020 dönemindeki ekonomik dalgalanma sonucu özel sektör istihdamında düşüş yaşanmış; bu dönemde 1,2 milyonun üzerinde özel sektör çalışanı işini kaybetmiştir. İşgücü piyasasının toparlanma eğilimi gösterdiği 2021 ve 2022 yıllarında ise özel sektörde çalışan sayısı %24'lük artış ile 17 milyonun üzerine çıkmıştır. Diğer yandan, 2012-2022 döneminde kamu sektörü istihdamı 3,2 milyondan 4,6 milyona çıkmıştır. Buna karşın 2022 yılında işveren sayısı 1,4 milyon ile geçmiş yıllara yakın düzeyde kalırken ücretsiz aile işçilerinde %18'lere varan düşüş yaşanmıştır. Son 10 yılda kendi hesabına çalışanların sayısı benzer düzeyde kalsa da son 2 yılda görülen 600 binlik artış dikkat çekicidir.

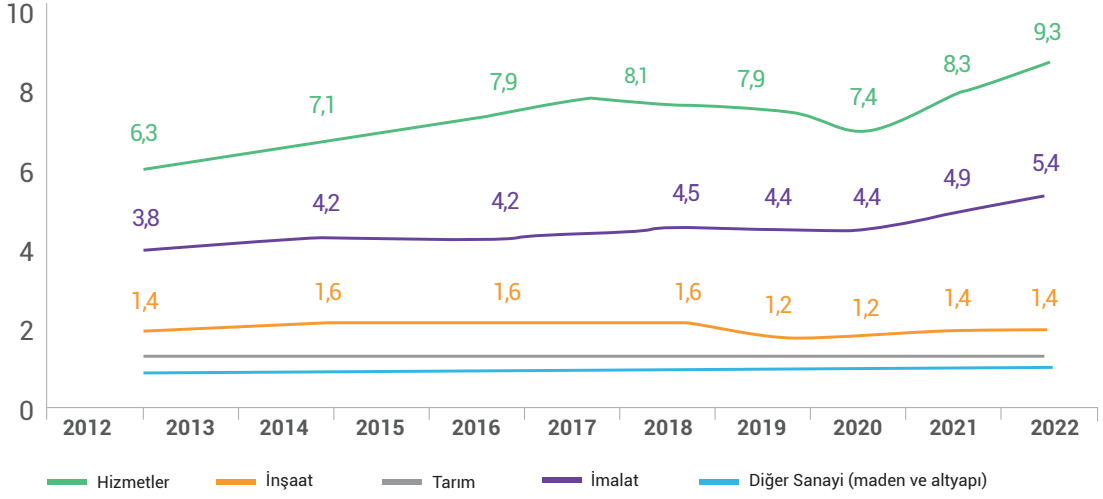
Şekil 2: Türkiye'de istihdamın alt grupları, 2012-2022

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, PAL hesaplamaları

2020-2022 döneminde imalat sanayinde 1 milyon, hizmet sektöründe ise 2 milyon kişilik bir istihdam artışı gerçekleşmiştir. Hizmet sektörü, Türkiye'deki özel sektör istihdamının %55'ini oluşturması itibarıyla istihdam piyasasının itici gücü konumundadır. İmalat sanayi ise %32'lik payı ile büyüklük açısından ikinci sırada yer almaktadır. 2012'den bu yana bu iki sektörün payı benzer seviyelerde kalmış; 2012-2022 arası dönemde Türkiye'deki istihdam artışı imalat ve hizmet sektöründeki hızlı büyümeden kaynaklanmıştır (Şekil 3). Bu dönemde imalat sanayinde çalışan sayısı %42 büyümeyeyle 5,4 milyona, hizmet sektörü ise %50'ye yakın büyümeyeyle 9,3 milyona çıkmıştır. 2018'de ekonomide yaşanan dalgalanmalar hizmet sektöründe önemli istihdam kayıplarına sebep olmuş, çalışan sayısı 500 bin düşmüştür. İmalat sanayi istihdamının hizmet sektörüne kıyasla daha az etkilenmesi dikkat çekmiştir. Son iki senede ise istihdam artış hızları yakın olsa da hizmet sektörünün imalat sanayine kıyasla 2 kat fazla büyümesiyle aradaki fark tekrar açılmıştır.

Şekil 3: Sektörlere göre özel sektörde ücretli çalışanlar, 2012-2022

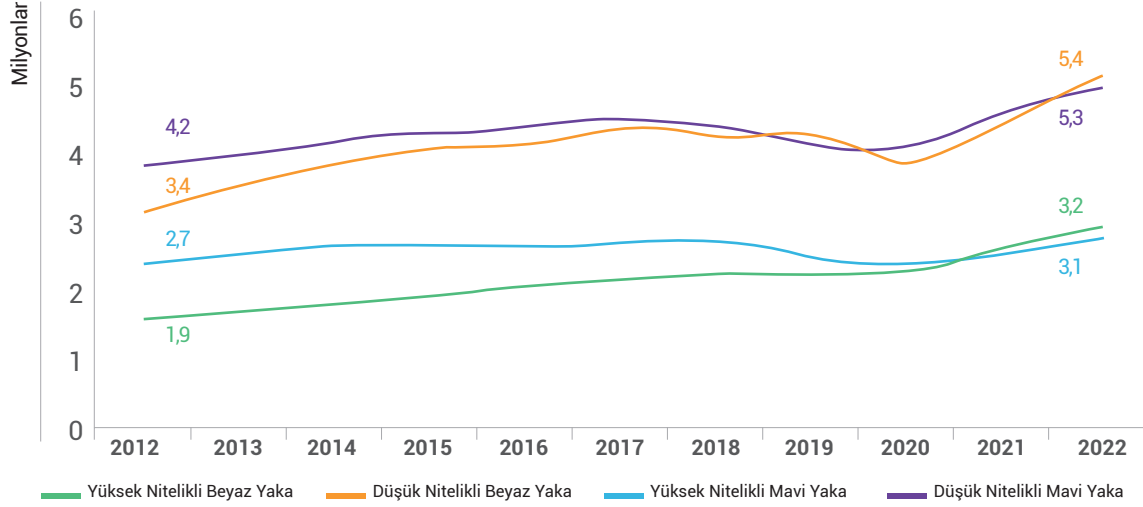

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, PAL hesaplamaları

Türkiye ekonomisi, mavi yaka çalışanın yoğun olduğu bir istihdam yapısına sahip olsa da 2012-2022 döneminde en yüksek büyüme oranı çoğunlukla hizmet sektöründe çalışan düşük nitelikli beyaz yakalılarda görülmüştür. Raporda meslek grupları; (1) yüksek nitelikli beyaz yaka, (2) düşük nitelikli beyaz yaka, (3) yüksek nitelikli mavi yaka ve (4) düşük nitelikli mavi yaka çalışanlar olarak gruplandırılmaktadır.² 2012-2022 döneminde özel sektör içinde beyaz yaka çalışanların payı %44'ten %51 seviyesine yükselerek mavi yaka çalışanların üstüne çıkmıştır (Şekil 4). Bu artış, çoğunlukla büro işlerinde ve hizmet sektöründe olan düşük nitelikli beyaz yaka çalışanların sayısındaki 2 milyonluk yükselişten kaynaklanmıştır. Öte yandan, yüksek nitelikli beyaz yaka kategorisi 1,3 milyonluk artış göstermiş, bu artışın 700 bini profesyonel meslek mensuplarında yaşanmıştır. Aynı dönemde yüksek nitelikli mavi yaka çalışanlar ise 2,7 milyondan 3,1 milyona yükselmiştir. En yüksek çalışan sayısına sahip düşük nitelikli mavi yaka çalışanlarda ise 1 milyon artış olmuştur. Özellikle nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ve makine operatörleri %9 ve %12'lik artışlar ile mavi yakalı çalışan sayısını artırmıştır.

2. Meslek grupları Eurofound ve ISCO-08 sınıflamalarına göre belirlenmiştir. Bu sınıflamaya göre, Yüksek nitelikli beyaz yaka; (a) Yöneticiler, (b) Profesyonel meslek mensupları, (c) Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, Düşük nitelikli beyaz yaka; (a) Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve (b) hizmet ve satış elemanları, Yüksek nitelikli mavi yaka; (a) Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ve (b) Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Düşük nitelikli mavi yaka; (a) Tesis ve makine operatörleri ile montajcılar ve (b) Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlardır.

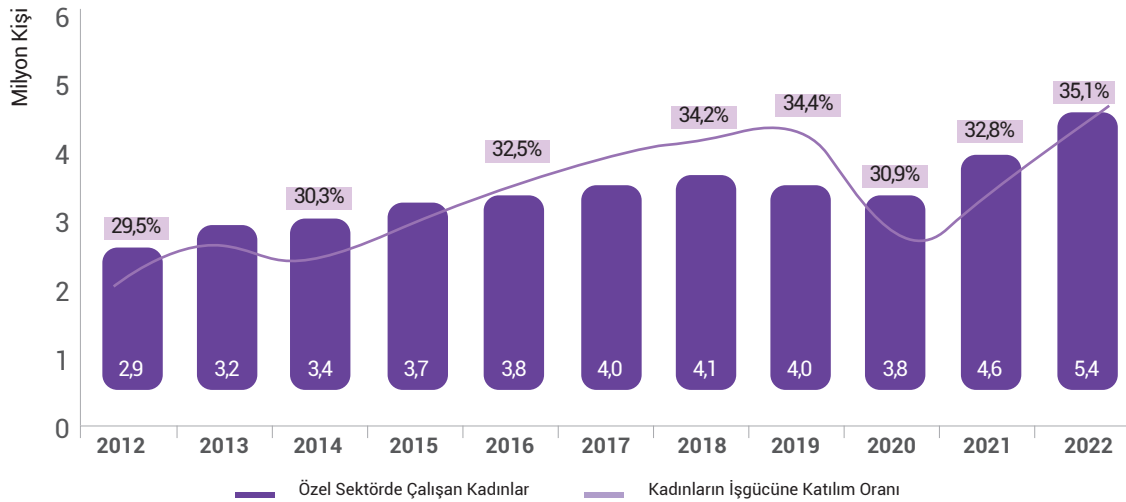
Şekil 4: Meslek gruplarına göre özel sektörde ücretli çalışanlar, 2012-2022

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Eurofound, PAL hesaplamaları

2012-2022 döneminde kadınların istihdamı ve işgücüne katılımları kayda değer bir iyileşme gösterse de AB ülkelerinin gerisindedir. 2012'den bu yana kadın istihdamındaki yaklaşık 2,5 milyonluk artışın büyük bir kısmı özel sektörde gerçekleşmiş, özel sektörde ücretli çalışan kadın sayısı 2,9 milyondan 5,4 milyona yükselmiştir. Ayrıca, bu dönemde hem işveren pozisyonundaki kadınların sayısı hem de kamu sektöründe çalışan kadınların sayısı yaklaşık iki katına çıkmıştır. Kadın işverenlerin sayısı 93 binden 164 bine yükselirken, kamu sektöründe istihdam edilen kadınların sayısı 955 binden 1,7 milyona yükselmiştir. İşgücüne katılım oranı ise 2012'de %30 seviyelerinden 2022'de %35'e ulaşmıştır. Bu artışlar, kadınların iş hayatındaki varlığının güçlendiğine ve ekonomiye katılımlarının arttığına işaret etse de Türkiye'nin AB ortalaması olan %52'ye ulaşması için daha fazla ilerleme kaydetmesi önem taşımaktadır.

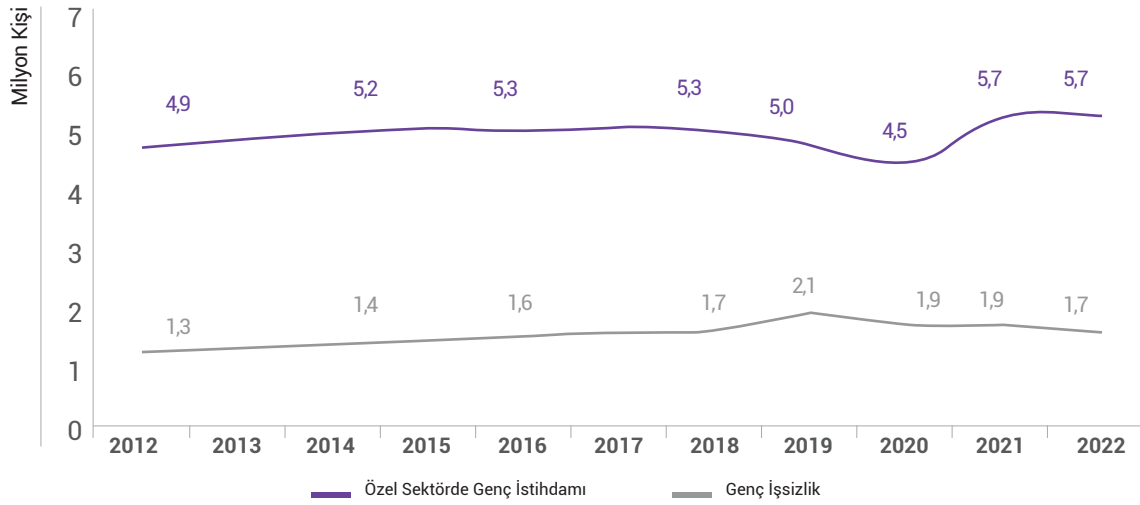
Şekil 5: Özel sektörde kadın istihdamı ve işgücüne katılım oranı, 2012-2022

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, PAL hesaplamaları

Genç istihdamı son 10 yılda artış gösterse de genç işsizlik oranı ve mavi yaka işlere olan düşük talep Türkiye için kritik bir sorun olarak görülmektedir. 2012 yılında 15-29 yaş grubunda işsizlik oranı %15 iken (1,3 milyon), 2019'da %22'nin (2,1 milyon) üzerine çıkmış, 2022'de ise ancak %17,4'e (1,7 milyon) gerilemiştir. Buna karşın, özel sektörde çalışan genç istihdamı son 10 yılda artış göstermiş, 4,9 milyondan 5,7 milyona yükselmiştir. Bu artışın özellikle yüksek ve düşük nitelikli beyaz yakalı işlere yönelik taleplerinin artmasıyla ilgili olduğu, gençlerin mavi yakalı pozisyonlara olan ilgisinin sınırlı kaldığı görülmektedir. 2012-2022 arası büro işlerinde ve hizmet sektöründe çalışan düşük nitelikli beyaz yaka %21'lik artış ile 2 milyona, yüksek nitelikli beyaz yaka çalışanlar ise %53'lük artış ile 1,1 milyona yükselmiştir. Çoğunlukla mesleki eğitim almış ve yüksek nitelik gerektiren mavi yaka çalışanlarda ise aynı dönemde düşüş yaşanmış, düşük nitelikli mavi yaka çalışanlar ise sınırlı bir yükseliş görmüştür.

Şekil 6: Gençlerde özel sektör istihdamı, işsizlik ve beyaz-mavi yaka çalışanlar, 2012-2022

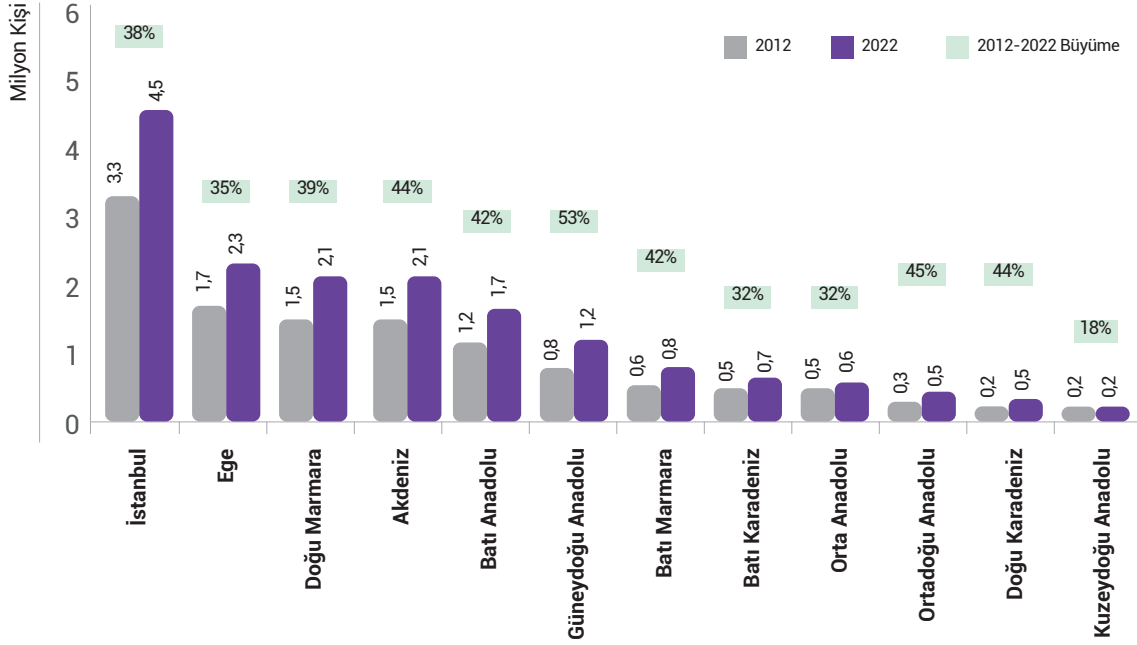
	2012	2022	2012-2022 Değişim
Yüksek nitelikli beyaz yaka	712 bin	1,1 milyon	%53
Düşük nitelikli beyaz yaka	1,6 milyon	2 milyon	%21
Yüksek nitelikli mavi yaka	1,08 milyon	1,07 milyon	-%1
Düşük nitelikli mavi yaka	1,5 milyon	1,5 milyon	%4

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, PAL hesaplamaları

Türkiye'de özel sektör çalışanlarının dağılımındaki bölgesel eşitsizlik, son 10 yılda daha da belirginleşmiştir. En yüksek özel sektör çalışanına sahip bölgeler ekonomik aktivitenin en yüksek olduğu İstanbul, Ege ve Doğu Marmara bölgeleridir.³ 2012-2022 döneminde İstanbul'daki özel sektör çalışanları, yaklaşık 3,3 milyondan 4,5 milyona yükselerek toplam artışın dörtte birini oluşturmuştur (Şekil 7). Ege bölgesi 1,7 milyondan 2,3 milyona ve Doğu Marmara da 1,5 milyondan 2,1 milyona yükselerek toplam artışın %26'sını oluşturmuştur. Diğer bölgelerin yüksek büyüme oranlarına rağmen düşük özel sektör istihdamına sahip olması bölgesel eşitsizliğin hala kritik bir problem olduğunu ve Türkiye'nin farklı bölgelerinde olmaları ekonomik aktivitenin sınırlı kaldığını göstermektedir.

3. Raporda incelenen bölgeler, İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) düzeylerinde değerlendirilmiştir. Sınıflama hakkında detaylı bilgi için TÜİK web sitesi

Şekil 7: Türkiye'nin 12 bölgesinde özel sektör istihdamı ve büyümesi, 2012-2022

1.2. Türkiye'de İş Arama Eğilimleri ve Kariyer.net'in Rolü

Kariyer.net, 1999 yılından bu yana işverenler ve iş arayanları buluşturma misyonuyla hareket etmekte ve işgücü piyasasının gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Platform, işe alım sürecinin farklı aşamalarında sunduğu hizmetlerle işverenleri uygun insan kaynağına ulaştırmakta, geniş aday kitlelerini ise uygun iş ve kariyer fırsatlarıyla buluşturmaktadır. 2023 yılında Kariyer.net platformunda 542 binin üzerinde iş ilanı yayınlanmıştır. İş ilanlarının yanı sıra platform, adaylar için özgeçmiş oluşturma, iş ilanlarını filtreleme, uygun iş ilanı önerme, kariyer günleri, fuarlar ve canlı yayınlar ile kariyer planlama ve piyasa beklentileri hakkında bilgilendirme gibi çeşitli hizmetler sunmaktadır. İşverenler için ise ilan açma aracılığıyla çok sayıda adaya ulaşmanın yanında 20 milyonun üzerinde adaya erişim, uygun adayları filtreleme, mülakat ve işe alım sürecinde değerlendirme gibi A'dan Z'ye hizmet sağlanmaktadır.

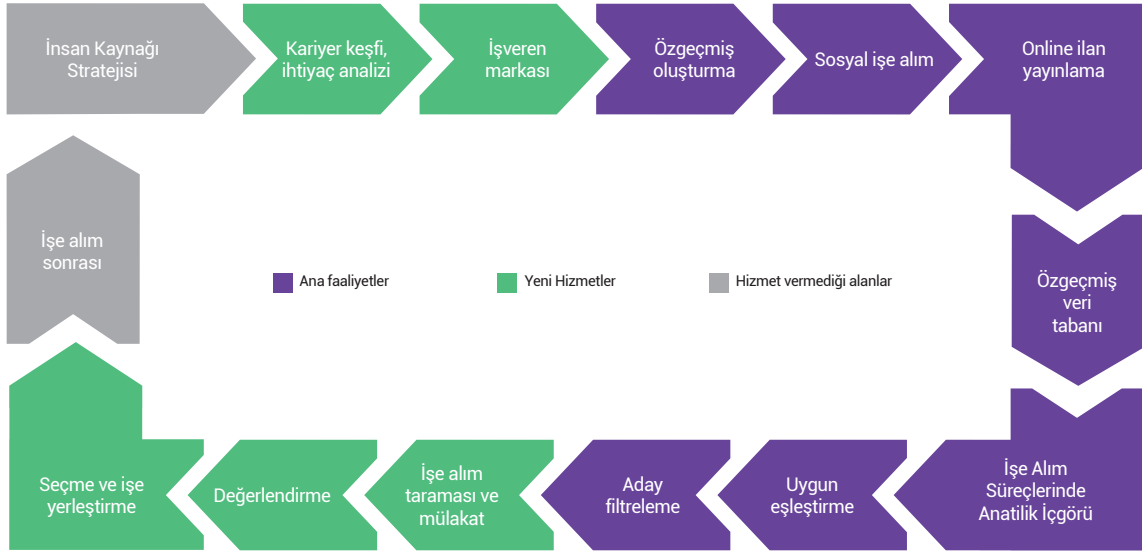
Kariyer.net, söz konusu katkılarının ötesinde, farklı platformları ve entegrasyonları aracılığıyla da çeşitli ek hizmetler sunmaktadır.

- Kurum içi girişimlerinden Techcareer platformu bilişim alanında işveren ve iş arayanları buluşturmakta, yarışmalar ve eğitimler düzenlemektedir. WeConsulting platformu, alanında uzman işveren markası ve işe alım danışmanları ekibi ile işverenlere, işe alım süreçleri için terzi işi çözümler üretmektedir. Bunların yanı sıra, İşin Olsun platformu, 2017 yılından itibaren özellikle hizmet sektörü ve mavi yaka işlerde işverenlerle adayları bir araya getirmekte, bu alandaki işe alım süreçlerine katkıda bulunmaktadır.⁴

4. Raporun sonraki bölümlerinde Kariyer.net ve İşin Olsun platformlarının Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri incelenmiş, Kariyer.net'in diğer platformları etki kapsamı dışında bırakılmıştır.

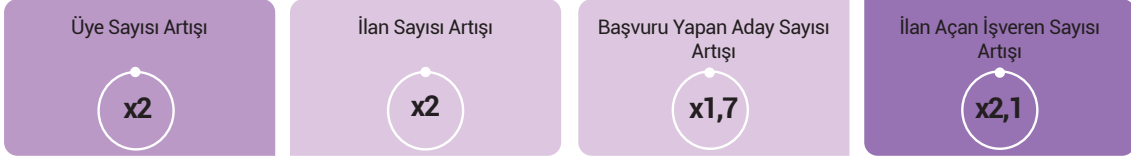
- Kariyer.net iş ortaklarından FinalCheck belge doğrulama hizmetleri ile işe alım sürecinde doküman kontrolü sağlayarak dolandırıcılık vakalarının önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Kariyer.net işveren sistemleri üzerinden entegrasyonlar ile erişilebilen Taleon, Psylabs, Disc Profil ve HRPeak gibi 23 adetten fazla değerlendirme testi ile adayların değerlendirilmesi aşamasında işverenlere nicel analizler üreten hizmetler sunmaktadırlar.
- Kariyer.net'in yatırım yaptığı İK yazılım şirketlerinden PeopleBox işe alım sürecini tek bir ekrandan yönetme olanağı sağlayan bir aday takip sistemi olarak işverenlere hizmet verirken; Coensio, 200'den fazla pozisyon için işe alım sürecini %90 oranında kısaltan ön değerlendirme testleri sunmaktadır.

Şekil 8: Kariyer.net'in işe alım sürecinde verdiği hizmetler

Son 10 yılda Kariyer.net platformu, kullanım performansı açısından kayda değer bir ivme kazanmış, bu sayede iş piyasasına pozitif etkisini artırmıştır. Bu dönemde platformun hem adaylar hem de işverenler tarafından artan kullanımı, işgücü piyasasına olumlu yönde katkı sağladığına işaret etmektedir. Kariyer.net'e üye adayların son 10 yılda 2 katına çıkması, platformun daha geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından tercih edildiğini kanıtlamaktadır. Başvuru yapan sayısının ise 1,7 katına çıkması ve başvuru yapan adayların yaptığı başvuru sayısının 27 ilandan 30 ilana çıkması bireylerin platformu daha sık kullandığını göstermektedir. Platform, işverenler için de işe alım süreçlerinde kritik rol oynamaktadır. 2013-2023 döneminde hem Kariyer.net ilan sayısında hem de platformda ilan açan işveren sayısında 2 kat artış olmuştur (Şekil 9). Bu performans büyümesinin büyük bir kısmı son 5 yıl içinde kaydedilmiştir. İşgücü piyasasındaki dalgalanmalar, iş arayan sayısındaki yükseliş ve internet üzerinden iş aramanın yoğunlaşmasının yanında Kariyer.net'in ürün ve hizmet çeşitliliğine yönelik yaptığı yatırımlar bu büyümenin arkasındaki kritik faktörlerdir.

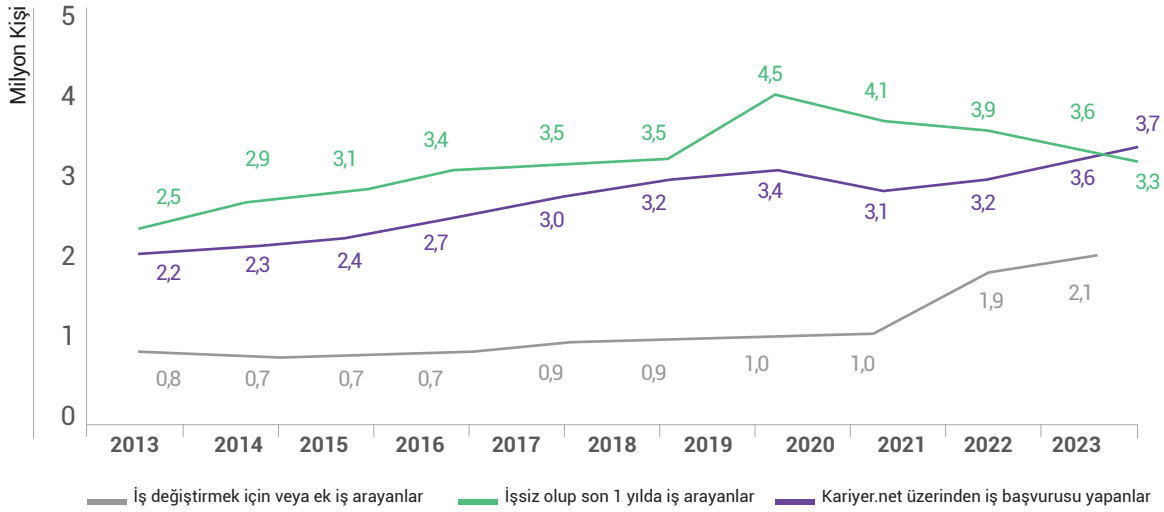
Şekil 9: 2013-2023 döneminde Kariyer.net performans büyümesi

Kaynak: Kariyer.net verileri

2013-2023 döneminde Türkiye'de iş arayan sayısı 3,3 milyondan 5,7 milyona ulaşırken Kariyer.net üzerinden başvuran aday sayısında yaklaşık 1,5 milyon artış görülmüştür. İş arayan bireyler temelde iki gruptan oluşmaktadır; (1) yıl içinde iş değiştirmek için veya ek iş bulmak için iş arayanlar ve (2) işsiz olup iş arayanlar. 2013 yılında 2,5 milyon olan işsiz sayısı takip eden yıllarda artış eğilimi göstermiş ve 2019'da ekonomik dalgalanmaların etkisiyle son on yılın en yüksek seviyesi olan 4,5 milyona çıkmıştır (Şekil 10). Devam eden dönemde ise düşüş eğilimine geçen işsiz sayısı 2022 yılında 3,6 milyon, 2023 yılında ise 3,3 milyon olmuştur. Diğer yandan, iş değiştirmek için veya ek iş bulmak için iş arayan bireylerin sayısı pandeminin ekonomik etkilerinin yoğun hissedildiği 2020 yılının ardından 2 kat artış göstererek 2022'de 2,1 milyona yükselmiştir. Bu artışta ayrıca son dönemde enflasyonun işgücü piyasasında yarattığı baskıların da etkili olduğu göz önüne alınmalıdır. İş arayan sayısındaki artış eğilimine benzer olarak Kariyer.net platformu aracılığıyla iş aramada da artışlar görülmektedir. 2013-2023 döneminde Kariyer.net'te iş başvurusu yapan aday sayısının 1,5 milyon artarak 3,7 milyona ulaşması istihdamdaki arz yönlü artışı ortaya koymaktadır. Özellikle son 5 yıldaki yaklaşık 300 binlik artış da dikkat çekicidir.

Şekil 10: İş arayan sayısı ve Kariyer.net üzerinden başvuru yapan kişi sayısı, 2013-2023

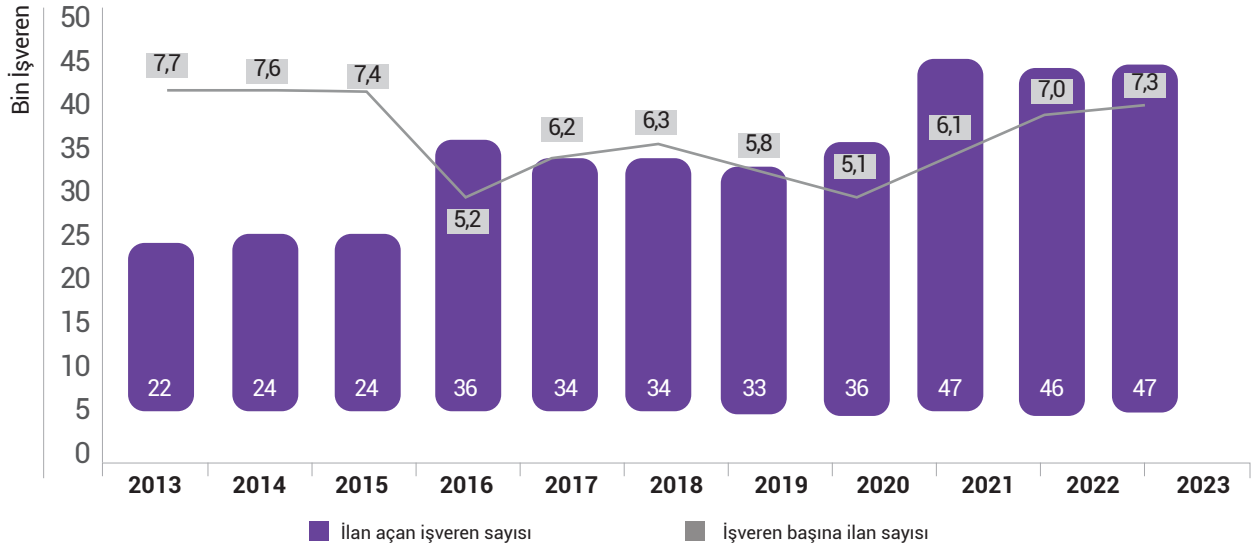

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Kariyer.net verileri, PAL hesaplamaları

Not: Rapor döneminde 2023 yılı TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti yayınlanmadığından "İş değiştirmek için veya ek iş arayanların en son 2022 yılı için verilmiştir.

Kariyer.net üzerinden ilan yayınlayan firma sayısındaki artış, işgücü piyasasındaki talebin yükselişine ve internet üzerinden iş bulma fırsatlarının artışına işaret etmektedir. 2013-2023 döneminde Kariyer.net üzerinden yıl içinde ilan açan işveren sayısı 2 kat artış ile 22 binden 47 bine yükselmiştir. Özellikle 2020-2023 arası ilan açan işveren sayısı %30 artış göstermiştir. Aynı dönemde ilan sayısı da yaklaşık 2 kat artmış, işveren başına ilan sayısı 5 düzeylerinden 7'nin üzerine çıkmıştır. Bu artışlar işgücü piyasasındaki talebin yükselişine ve işverenlerin internet üzerinden çalışan arama eğilimlerinin artışına işaret etmektedir.

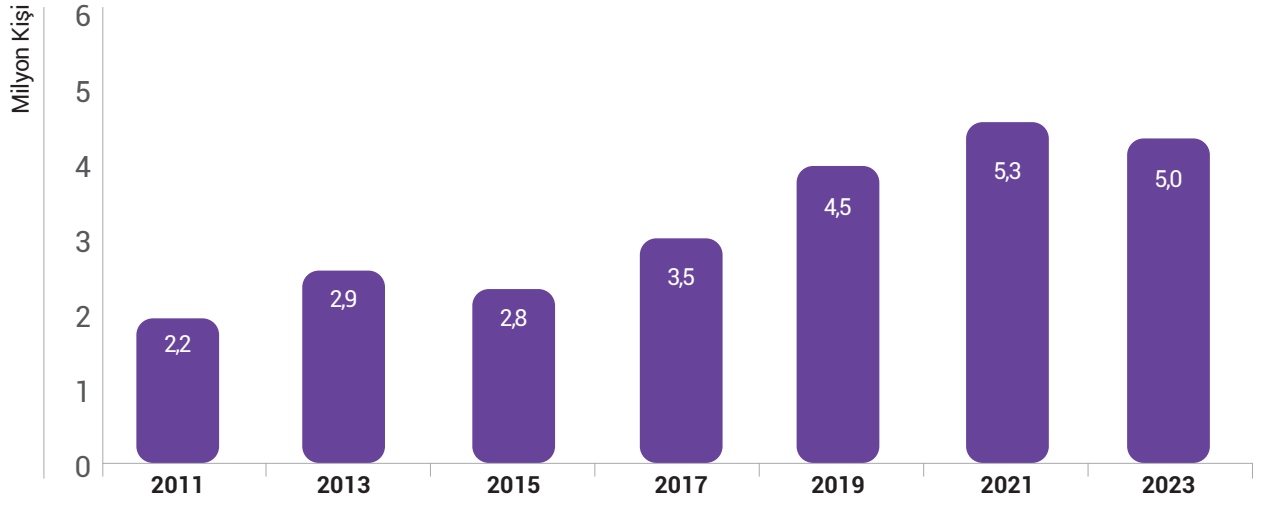
Şekil 11: Kariyer.net üzerinden ilan açan işveren ve işveren başına ilan sayısı, 2013-2023

Kaynak: Kariyer.net verileri

Son 10 yılda Türkiye'de iş arayanların sayısı 500 bin artış gösterirken internet üzerinden iş arayanların sayısının yaklaşık 3 milyon artması çevrimiçi iş arama platformlarının yaygınlığının arttığına işaret etmektedir. İnternet üzerinden iş arayan kişi sayısı 2011-2023 döneminde 2,3 katına çıkmış, 2,2 milyondan 5 milyona yükselmiştir (Şekil 12). Bu sayı çalışabilir nüfus, iş arayan sayısı ve internet kullanım oranlarının yükselmesine paralel olarak 2021 yılında 5,3 milyon kişiyle zirve yapmış ancak 2023 yılında kısmen düşüş göstermiştir. İnternet üzerinden iş arayanların sayısı artış gösterse de oransal olarak Avrupa Birliği ortalamasının gerisindedir. Son 3 ayda internet kullanan bireyler içinde internet üzerinden iş arayanların oranı 2023 yılında Türkiye'de %10 düzeyindeyken AB'de bu oran %16'dır. Bu durum, online iş arama alışkanlıklarının Türkiye'de hızla benimsendiğini, bununla birlikte aday, işveren ve bu grupları bir araya getiren eşleştirme mekanizmalarının dijitalleşmesinde hala gelişme alanı olduğunu göstermektedir.

Şekil 12: İnternet üzerinden iş arayan sayısı, 2011-2023

Kaynak: TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketi, TÜİK Nüfus Verileri, Kariyer.net verileri, PAL Hesaplamaları

Not: İnternet üzerinden iş arama TÜİK verilerinde 2 senede bir sorulduğundan ara yıllar hesaplanmamıştır. 2023 yılı için 2022 yılına ait 16-74 yaş nüfus kullanılmıştır.

2.Bölüm

Kariyer.net'in İstihdam Etkisi

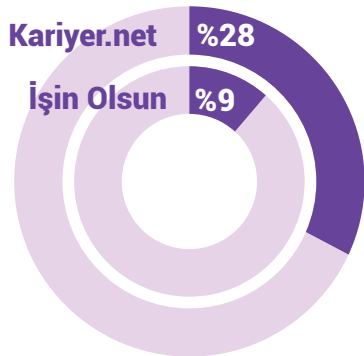
2. Bölüm: Kariyer.net'in İstihdam Etkisi

Kariyer.net ve İşin Olsun'un iş arama ve işe yerleşme süreçlerinde kullanılması işgücü piyasasının işleyişine doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Kariyer.net'in Türkiye istihdamına etkisi; (1) işgücü piyasasının arz ve talep tarafına yapılan anketler, (2) TÜİK İşgücü İstatistikleri ve (3) Kariyer.net verileri aracılığıyla hesaplanmıştır. Arz tarafına uygulanan anket ile adayların Kariyer.net ve İşin Olsun aracılığıyla işe yerleşme durumlarının yanı sıra söz konusu platformları kullanarak elde ettikleri faydalara ilişkin değerlendirmeleri incelenmiştir. Talep tarafında yapılan anketlerle işverenlerin Kariyer.net ve İşin Olsun aracılığıyla personel alımı ve diğer kullanım eğilimleri değerlendirilmiştir. Anket sonuçları, TÜİK ve Kariyer.net verileri bir arada kullanılarak 2021-2023 dönemi ortalaması için bir yılda Kariyer.net'in işe yerleşme süreçlerinde katkı sağladığı kişi sayısı hesaplanmıştır (Kutu 1). Çalışma kapsamında Kariyer.net ve İşin Olsun'un istihdam etkisi Doğrudan Etki ve Dolaylı Etki bileşenleri altında değerlendirilmiştir.

- **Doğrudan Etki:** Kariyer.net ve İşin Olsun üzerinden gerçekleşen işe alımların ortaya çıkardığı istihdam sayısını ifade etmektedir. Söz konusu kişiler (1) ilanlara başvuru yaparak, (2) ilanı platformdan görüp doğrudan işverene başvurarak veya (3) işverenin platform üzerinden adaya ulaşması yoluyla işe yerleşmiştir.
- **Dolaylı etki:** Doğrudan platform aracılığıyla işe yerleşmeyen adayların iş imkânlarını incelemesi/başvuru yapması ve iş piyasası hakkında bilgi edinmesi gibi faydaları içermektedir. İşe yerleşme, söz konusu platformlar üzerinden gerçekleşmemiş olsa da iş arama sürecinde (1) ilanlara bakan, (2) başvuru yapan veya (3) yerleştiği işin başvurusunda Kariyer.net özgeçmişini kullanan adayları kapsamaktadır.

Türkiye'de bir yılda gerçekleşen işe yerleşmelerin yaklaşık %28'i doğrudan Kariyer.net üzerinden, %9'u ise doğrudan İşin Olsun üzerinden sağlanmaktadır. 2021-2023 dönemi ortalamasına göre Türkiye'de bir yılda işe yerleşenlerin %28'i doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşmiş; diğer bir ifadeyle her 3 kişiden yaklaşık 1'i Kariyer.net aracılığıyla işe girmiştir. Aynı oran İşin Olsun için %9 düzeyindedir. Farklı kanalları kullanarak doğrudan işe yerleşse de bu süreçte Kariyer.net ve İşin Olsun platformlarındaki ilanlara bakan, başvuru yapan ya da Kariyer.net'te oluşturduğu özgeçmişini kullananların oranı, dolaylı etki ise %57'dir (Şekil 13).

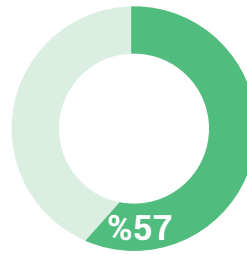
Şekil 13: İşe Yerleşenler içinde Kariyer.net ve İşin Olsun'dan faydalananların oranı

Doğrudan

İşe yerleşme sürecinde;

- İlanla başvuru
- İlanın görülmesi üzerine doğrudan işverene başvuru
- İşverenin adaya ulaşması

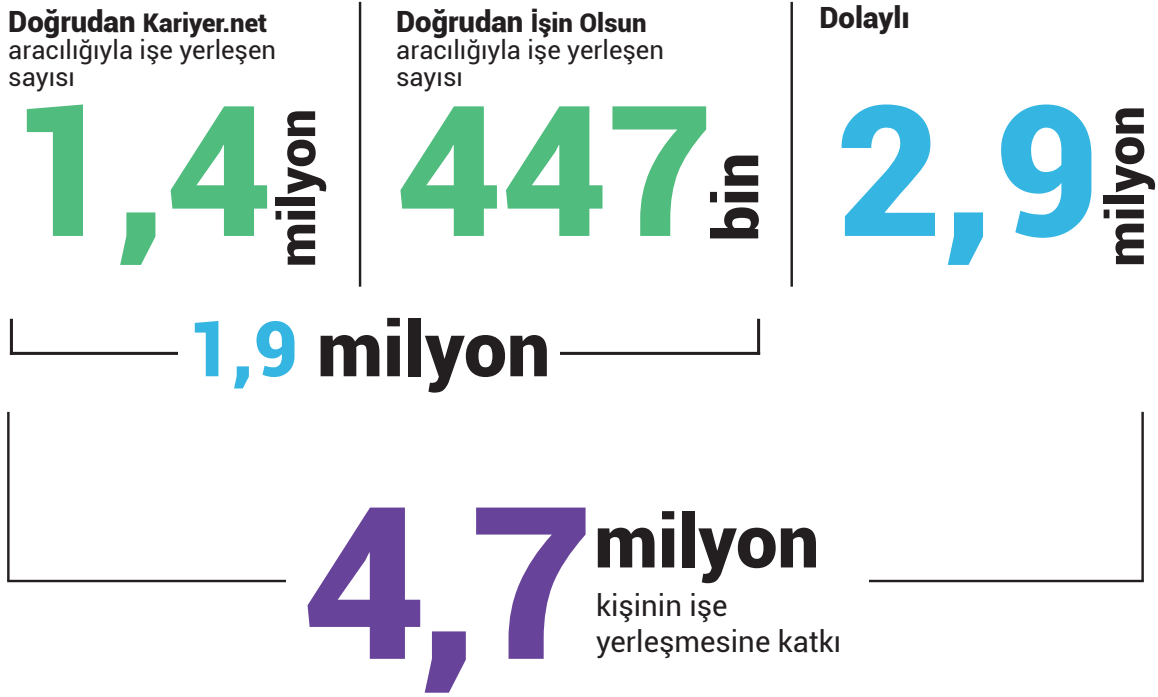
Dolaylı

İşe yerleşme sürecinde;

- Kariyer.net özgeçmişini diğer başvurularda kullanma
- İlanlara bakma, bilgi edinme veya başvuru yapma

Kariyer.net yılda ortalama 1,4 milyon kişinin işe yerleşmesine doğrudan katkı sağlarken İşin Olsun dahil edildiğinde bu sayı 1,9 milyona erişmektedir. 2021-2023 döneminde, bir yılda ortalama 1,4 milyon kişi Kariyer.net aracılığıyla başvuru yaparak veya işverenin aday bulması yoluyla işe yerleşmiştir. İşin Olsun üzerinden yapılan başvurularla ise yılda yaklaşık 447 bin aday işe yerleşmektedir. Toplamda 1,9 milyondan fazla kişi her yıl Kariyer.net ve İşin Olsun platformları aracılığıyla işe yerleşmektedir. Söz konusu doğrudan etkilerin yanı sıra, Kariyer.net veya İşin Olsun, 2,9 milyon kişinin iş arama ve iş bulma süreçlerinde dolaylı fayda sağlamış; bu kişiler ilanlara bakarak, başvuru yaparak ve Kariyer.net özgeçmişlerini kullanarak yerleştikleri iş ve istihdam seçenekleri hakkında bilgi edinme şansı bulmuşlardır. Doğrudan ve dolaylı etkiler bir arada değerlendirildiğinde Kariyer.net ve İşin Olsun platformları bir yılda yaklaşık 4,7 milyon kişiye işe yerleşme konusunda fayda sağlamıştır (Şekil 14).

Şekil 14: Kariyer.net ve İşin Olsun platformlarının yıllık istihdam etkisi

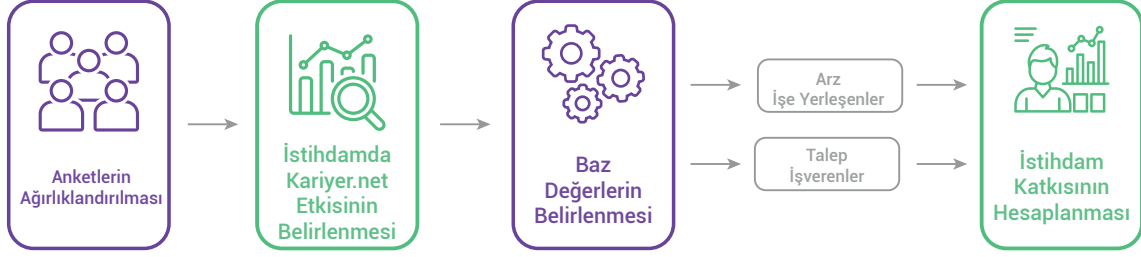

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023), Kariyer.net ve İşin Olsun işveren Anketleri, PAL hesaplamaları

Not: Hesaplar 2021-2023 döneminde işe yerleşenler ortalaması baz alınarak hesaplanmıştır.

Kutu 1: Kariyer.net istihdam etkisi hesap süreci

Hesaplama süreci 4 temel aşamadan oluşmaktadır:

1. Anketlerin ağırlıklandırılması: Bu çalışma kapsamında yürütülen Türkiye İşe Yerleşen Anketi, TÜİK İşgücü İstatistiklerindeki yaş grubu ve eğitim durumu dağılımına göre ağırlıklandırılmıştır. İşveren anketi ise Kariyer.net veya İşin Olsun platformundaki firmaların ilan açma sayılarına göre ağırlıklandırılmıştır. Böylece anket örneklerinin ait olduğu popülasyonu daha güçlü şekilde temsil etmesi sağlanmıştır.

2. Kariyer.net ve İşin Olsun aracılığıyla işe yerleşenlerin tespit edilmesi: Türkiye İşe Yerleşen Anketi'yle, son 3 senede özel sektörde en az bir işe yerleşen bireylerin Kariyer.net ve İşin Olsun platformundan faydalanma eğilimleri ölçülmüştür. İşveren anketlerinde ise firmaların Kariyer.net ve İşin Olsun üzerinden ilan başına işe alım sayısı ve ilan dışındaki platform hizmetleriyle işe alım sayısı belirlenmiştir.

3. Etki hesabı için baz değerlerin belirlenmesi: İşgücü arzı için 2021-2023 dönemi TÜİK İşgücü İstatistikleri kullanılarak özel sektörde yıllık işe yerleşme sayıları hesaplanmıştır. Bu sayılar, halen özel sektörde ücretli çalışan veya sonradan işsiz statüsüne geçen tüm bireylerin en son işe yerleşmelerini temsil etmektedir. Talep tarafı için ise Kariyer.net üzerinden açılan toplam ilan sayısı ve ilan açan firma sayısı baz olarak belirlenmiştir.

4. İstihdam katkısının hesaplanması: Belirlenen baz değerler ile anketlerden elde edilen etki ölçümleri bir arada kullanılarak arz ve talep tarafındaki istihdam katkısı belirlenmiştir. Türkiye İşe Yerleşen Anketi'nden elde edilen işe yerleşmelerde Kariyer.net ve İşin Olsun kullanma oranı ile Türkiye'deki son 3 senede ortalama işe yerleşme sayıları kullanılarak talep tarafındaki etkiler hesaplanmıştır. Arz tarafındaki etkiler ise Kariyer.net ve İşin Olsun'da ilan açan işveren sayısı ve ilan sayısı ile anketten elde edilen ilan ve firma başına işe alım ortalamaları kullanılarak hesaplanmıştır. Arz ve talep tarafı için hesaplanan etkilerin ortalaması alınarak Kariyer.net ve İşin Olsun'un istihdam katkısı bulunmuştur.

3.Bölüm

Kariyer.net'in İşgücü Piyasasının Gelişimine Katkıları

3. Bölüm: Kariyer.net'in İşgücü Piyasasının Gelişimine Katkıları

Kariyer.net bireylerin iş bulmasına etki etmenin yanında, işe alım süreçlerini daha etkin hale getiren yenilikleri ve sunduğu hizmetlerin çeşitliliği ile Türkiye işgücü piyasasının dönüşümünde önemli rol oynamaktadır. Rapor kapsamında işgücü piyasasının dönüşümüne yönelik geliştirilen etki hipotezleri, Kariyer.net kullanan adaylar ve işverenlere uygulanan anketler yoluyla test edilmiştir. Ayrıca, Türkiye'de işe yerleşenleri temsil eden anket ile Kariyer.net veya diğer kanallar aracılığıyla işe giren bireylerin kullanım deneyimleri derlenerek karşılaştırmalı analizler elde edilmiştir. Analizler sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde; (1) uygun eşleşmenin sağlanması, (2) süreçlerin hızlanması ve (3) bilgi asimetrisinin azaltılması başlıkları altında sunulmaktadır.

3.1. Uygun Eşleşmenin Sağlanması

İşgücü piyasasının etkinliğini artırmak için arz ve talebi bir araya getirmenin yanında doğru işveren ve aday eşleşmesi de kritik öneme sahiptir; Kariyer.net bu süreçte kritik katkılar sunmaktadır. Kariyer.net, geniş aday ve işveren ağı, özgeçmiş veri tabanı, profil/ pozisyon filtreleme, kariyer fuarları, mülakat sistemi, aday değerlendirme desteği ve eğitimler gibi hem bilgilendirici içerikler hem de çeşitli araçlar sunmaktadır. Söz konusu içerikler ve araçlar, işgücü piyasasında uygun eşleşmenin gerçekleşme ihtimalini artırmaktadır. Platformu kullanan işveren ve adayların büyük bir bölümü de bu etkinin altını çizmektedir.

- Kariyer.net aracılığıyla iş arayan bireylerin %66'sı platform aracılığıyla kendileri için uygun iş ilanlarını bulduklarını belirtmiştir. İşverenlerin ise %62'si aradıkları nitelikte adaylara ulaşmada platformun etkisini öne çıkarmıştır.
- Öte yandan işveren ve adayların üçte birinden fazlası, Kariyer.net olmasaydı uygun bir eşleşme bulamayacaklarını ifade etmektedir. Kariyer.net üzerinden iş ilanı yayınlayan işverenlerin %37'si, bu platform olmadan aradıkları nitelikteki insan kaynaklarına erişemeyeceklerini söylemiştir. Adayların ise %33'ü Kariyer.net sayesinde mevcut işlerine yerleştiklerini belirtmiştir.

İşverenler

Kariyer.net aradığımız nitelikte adaylara ulaşmamıza katkı veriyor

%62

Kariyer.net olmasaydı istediğimiz profilde indan kaynağına ulaşamazdık

%37

İş arayan adaylar

Kariyer.net, kendime uygun iş ilanları bulmamı sağlıyor

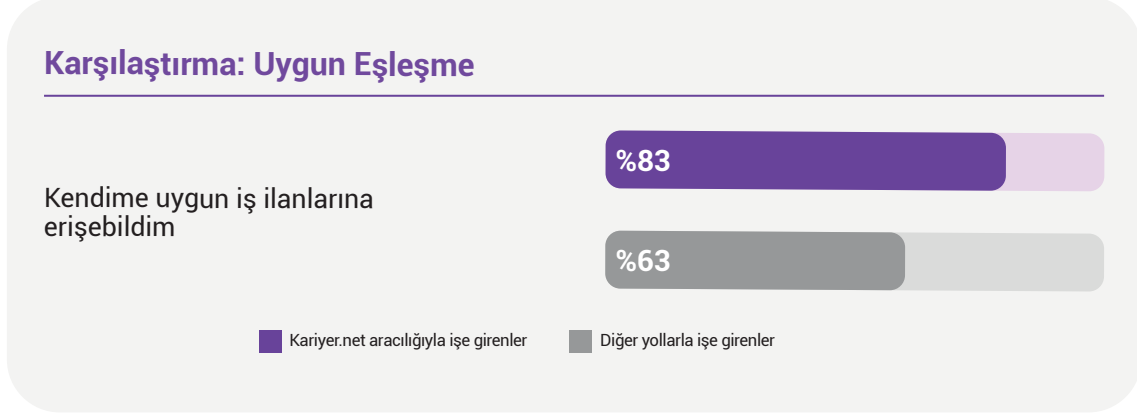
%66

Kariyer.net olmasaydı son girdiğim işe yerleşemedim

%33

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Kariyer.net aracılığıyla işe girenler, diğer yollarla işe girenlere kıyasla kendilerine daha uygun ilanlara ulaşabildiklerini dile getirmektedir. Türkiye'de son üç yılda işe yerleşen kişileri temsil eden anket sonuçlarına göre; Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin %83'ü bu süreçte kendilerine uygun iş ilanlarına erişebildiğini belirtirken, diğer yollarla işe yerleşenlerde bu oran %63 düzeyindedir. Bu fark, Kariyer.net'in kullanıcıların uygun iş fırsatlarına erişiminde üstlendiği kritik rolü göstermektedir.

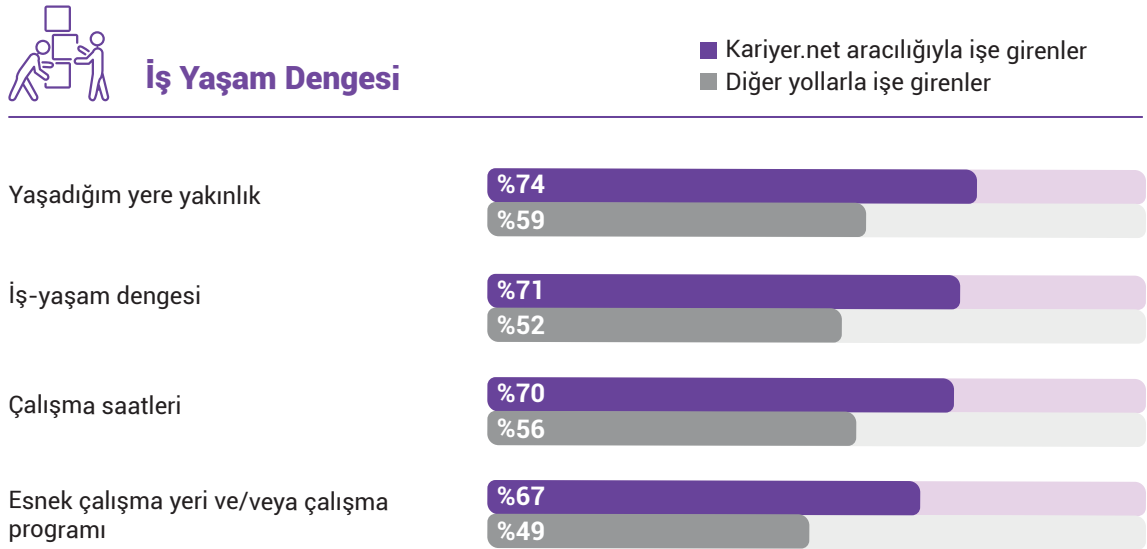
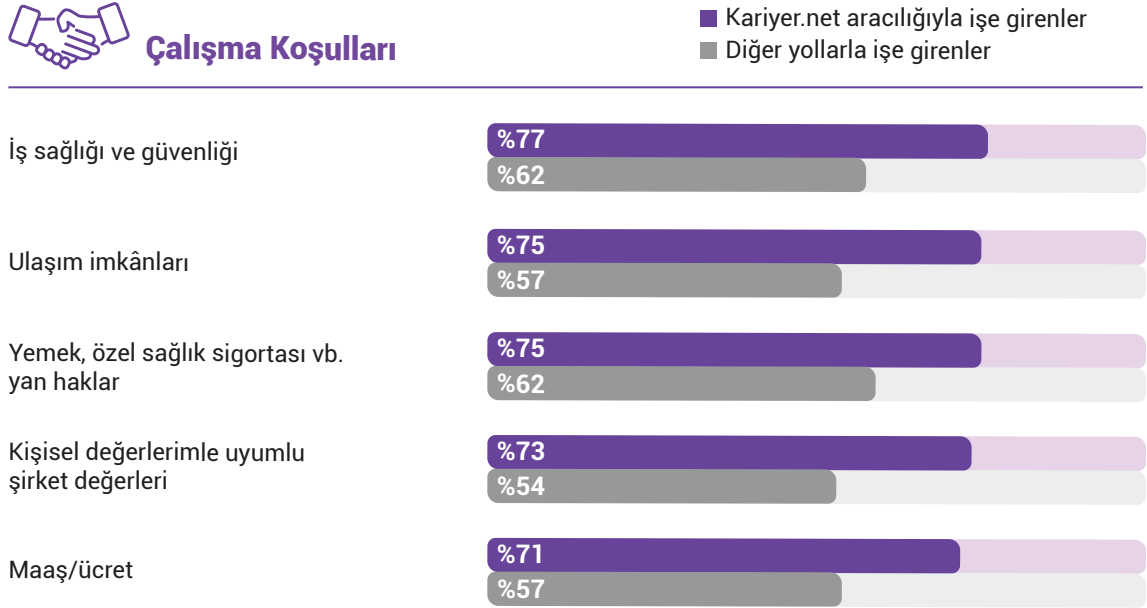
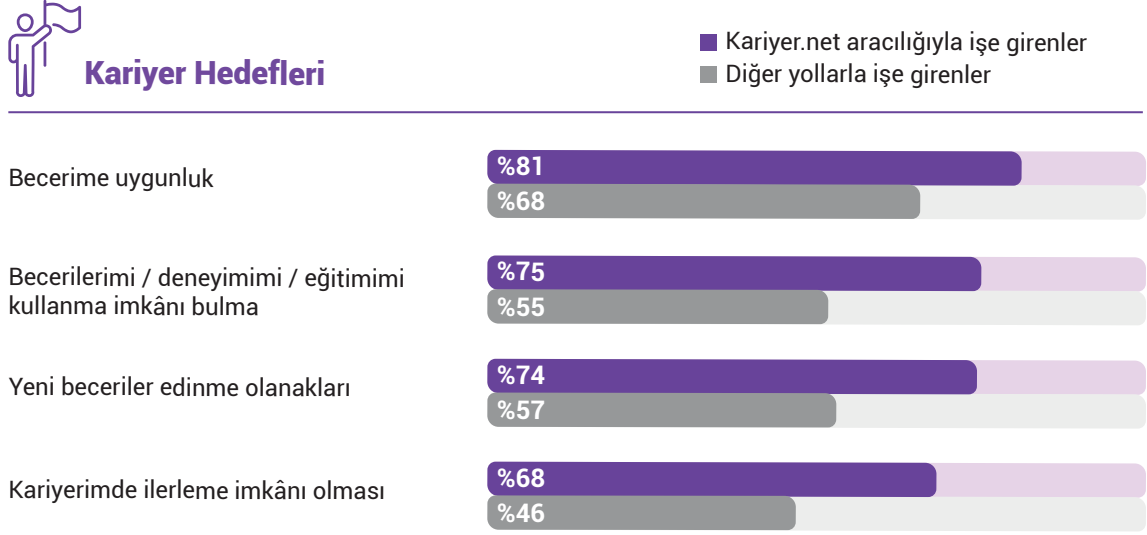

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

Kariyer.net aracılığıyla işe giren adayların beklentileri diğer yollarla işe girenlere kıyasla daha yüksek oranda karşılanmaktadır. Kariyer hedefleri, çalışma koşulları ve iş-yaşam dengesi konularında Kariyer.net ile işe yerleşenlerin beklentileri diğer yollarla yerleşenlere kıyasla daha fazla karşılanmaktadır:

- Kariyer.net ile işe yerleşenlerin %75'i beceri ve deneyimlerini kullanma imkânı, %74'ü yeni beceriler edinme olanakları ve %68'i kariyerinde ilerleme imkânı açısından beklentilerinin karşılandığını düşünürken diğer yollarla işe giren adaylar için bu oranlar sırasıyla %55, %57 ve %46'dır.
- Çalışma koşulları konusundaki beklentilerin her birinde (iş sağlığı ve güvenliği, ulaşım imkânları, yan haklar, kişisel değerler ile uyum ve ücret) Kariyer.net ile işe girenlerin en az %71'i, en fazla %77'si beklentilerinin karşılandığını dile getirirken diğer yollarla işe giren adaylar için bu oran %57 ile %62 arasındadır.
- İş yaşam dengesi, yaşanılan yere yakınlık, çalışma saatleri ve esnek çalışma koşulları gibi beklentiler konusunda da Kariyer.net ile işe girenlerin en az %67'si en fazla %74'ü beklentilerine karşılık bulurken diğer yollarla işe girenlerde bu oranlar ancak %49 ve %59 arasındadır.

Şekil 15: İşe yerleşenlerin beklentilerini karşılama düzeyi

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

3.2. İş Arama ve İşe Yerleşme Süreçlerinin Hızlanması

Büyüyen işgücü piyasası göz önüne alındığında Türkiye'de nüfus büyüklüğüne paralel olarak iş arama ve işe yerleşme süreçlerinin hızlı ve pratik olması ekonomideki verimlilik kazanımları açısından kritiktir. Süreçlerin etkinliği, işverenlerin doğru yetenekleri zamanında bulabilmesine ve iş arayanların fırsatlara hızlı erişebilmesine olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda Kariyer.net kullanan işveren ve adayların yarısından fazlası Kariyer.net'in iş arama ve işe alım süreçlerinin hızlanmasına önemli katkılar sağladığını ifade etmektedir. Bu durum gerek bireyler gerekse şirketler için önemli ekonomik kazanımlara yol açarak, hem işsizlik oranlarının düşmesine hem de ekonomik büyümenin desteklenmesine katkıda bulunmaktadır.

- Kariyer.net kullanan işverenlerin %73'ü Kariyer.net'in işe alım süreçlerini hızlandığını belirtmiştir. 2021 yılında uygulanan ankette bu oran %64 düzeyindeydi.
- Adayların ise %65'i Kariyer.net'in iş arama süreçlerini hızlandığını belirtirken, yaklaşık yarısı işe yerleşme süreçlerinin hızlanmasına katkı sağladığını vurgulamıştır.
- Öte yandan işverenlerin yarısından fazlası Kariyer.net olmasaydı işe alım süreçlerinin daha yavaş olacağını belirtmiştir.

İşverenler

Kariyer.net, firmamız için işe yerleştirme süreçlerini hızlandırıyor

%73

Kariyer.net olmasaydı işe yerleştirme süreçlerimiz daha yavaş olurdu

%55

İş arayan adaylar

Kariyer.net, iş arama süreçlerini hızlandırıyor

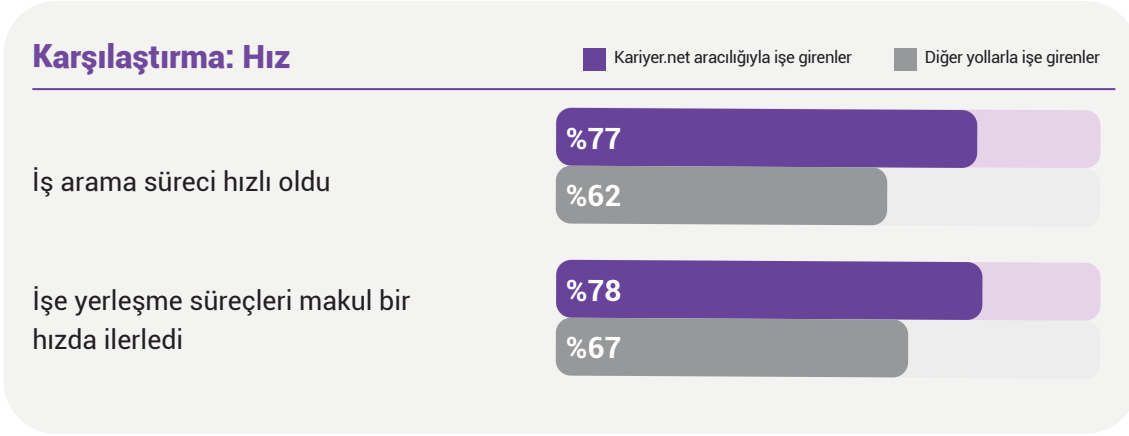
%65

Kariyer.net işe yerleşme süreçlerini hızlandırıyor

%48

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

İşe yerleşen adayların iş arama ve işe yerleşme süreçlerinin hızlanmasına ilişkin deneyimleri, Kariyer.net'i diğer işe giriş yöntemleri arasında öne çıkartmaktadır. Son 3 yılda Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşen bireylerin %77'si iş arama sürecinin hızlı olduğunu belirtirken, diğer yollarla işe yerleşenlerde bu oran %62'dir. Benzer fark işe alım süreçlerinin etkinliği açısından da göze çarpmaktadır; Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin %78'i, diğer yöntemlerle işe girenlerin ise %67'si işe alım sürecinin makul bir hızda ilerlediğini ifade etmiştir. Bu farklar dijital platformların iş arama ve işe alım süreçlerine ilişkin olumlu etkisini vurgulamanın yanında Kariyer.net'in adaylar açısından önemli verimlilik kazanımları sağladığına işaret etmektedir.

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

İşveren ve adayların büyük kısmı Kariyer.net'in başvuru sürecindeki iletişimi ve belge paylaşımını kolaylaştırdığını dile getirmektedir. Kariyer.net özgeçmiş, ön yazı ve ilgili belgelerin işveren ile paylaşılmasını sağlamakta, diğer yandan geniş özgeçmiş havuzu ve akıllı ilan gibi hizmetleri ile işverenlere aradıkları niteliklere uygun adayları sıralama, filtreleme ve başvuruda bulunmamış adaylara iş teklifleri sunma imkânı tanımaktadır.

- İşverenlerin yaklaşık %84'ü işe alım süreçlerinde Kariyer.net'in belgelerin ulaştırılmasını kolaylaştırdığını ifade etmektedir. Aynı ifadeye yönelik 2021 yılında kaydedilen %78'lik onay dikkate alındığında süreç kolaylaştırma etkisinin işveren tarafında arttığı görülmektedir.
- Aday tarafında ise adayların %71'i belgelerinin işverene ulaştırılmasında Kariyer.net'in olumlu etkisi olduğunu belirtirken %66'sı ise Kariyer.net'teki özgeçmişleri sayesinde işverenlerin kendilerine daha kolay ulaşabildiğini vurgulamaktadır.

İşverenler

Kariyer.net, işe alım sürecinde özgeçmiş, ön yazı ve diğer belgelerin firmamıza ulaştırılmasını kolaylaştırıyor

%84

İş arayan adaylar

Kariyer.net iş başvurularında özgeçmiş, ön yazı ve diğer belgelerin işverene ulaştırılmasını kolaylaştırıyor

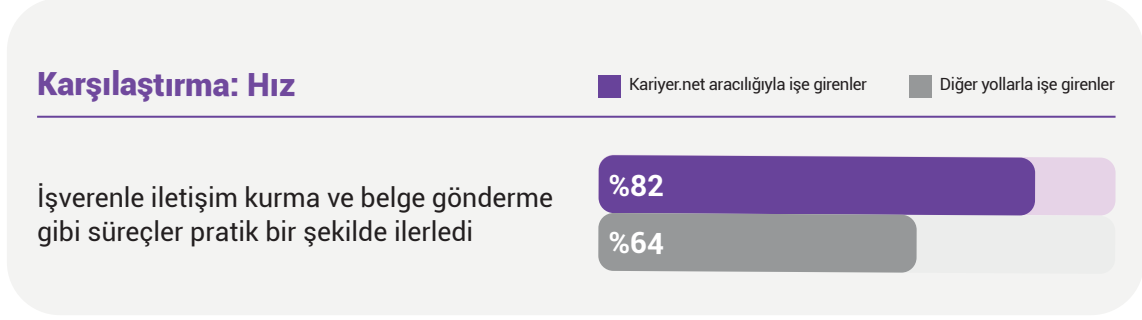
%71

Kariyer.net'te özgeçmişimin olması işverenlerin bana daha kolay ulaşmasını sağlıyor

%66

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Kariyer.net'in sağladığı pratik ve etkili iletişim kanalları, işe yerleşme sürecini diğer yöntemlere kıyasla daha verimli hale getirmektedir. Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşen adaylar, işe alım sürecindeki iletişimin diğer kanallara kıyasla daha hızlı ve kolay ilerlediğini belirtmektedir. İşverenle iletişim kurabilme ve belge gönderme gibi süreçlerin etkinliğine yönelik Kariyer.net aracılığıyla işe girenlerin %82'si olumlu görüş bildirirken bu oran diğer yöntemlerle işe girenlerde %64 düzeyinde kalmıştır. Bu fark, platformun işverenler ve adaylar arasındaki bağlantıyı güçlendirmede kritik bir işlevi olduğuna işaret etmektedir.

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

Kariyer.net'in yaygın olan özgeçmiş formatı, adaylar ile işverenlerin hızlı ve pratik eşleşmesine olanak tanıyarak işe alım süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Kariyer.net'te oluşturulan özgeçmişlerin formatı adayların gerekli bilgileri içeren uygun ve işgücü piyasasında karşılık bulan bir özgeçmiş oluşturmalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda Kariyer.net üyelerinin %51'i ilk özgeçmişini platformda hazırlamış, %60'ı ise Kariyer.net'teki özgeçmişini platform dışındaki başvurularında da kullandığını belirtmiştir. Bu özgeçmiş formatı, platformun teknolojik altyapısı ile desteklenerek adaylara uygun iş ilanlarını önermekte, diğer yandan işverenlerin aramalarını daha hızlı ve etkin hale getirmektedir. Kariyer.net özgeçmiş formatının işgücü piyasasında benimsenmesi işveren tarafındaki süreçleri yürüten insan kaynakları uzmanları için de kolaylık oluşturmakta ve insan kaynakları uzmanlarının özgeçmişleri hızlı şekilde incelemelerini sağlamaktadır. Kariyer.net kullanan işverenlerin %75'i, Kariyer.net'in özgeçmiş formatının işlerini kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Bu şekilde gerek aday gerek işveren açısından Kariyer.net süreçlerin hız ve kalitesini artırırken, uygun adayların doğru pozisyonlarla buluşmasına katkı sağlamaktadır.

İşverenler

Kariyer.net'in özgeçmiş formatı işimizi kolaylaştırıyor.

%75

İş arayan adaylar

Kariyer.net'teki özgeçmişimi, Kariyer.net dışındaki iş başvurularımda da kullanıyorum

%60

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

3.3. Bilgiye Erişimin Kolaylaştırılması ve Bilgi Asimetrisinin Azaltılması

Geniş aday ve işveren kitlesinin Kariyer.net'te bir araya gelmesi, işgücü piyasasının arz ve talep tarafları arasındaki bilgi asimetrisinin azalmasına katkı sağlamaktadır. İşgücü piyasasındaki bilgi asimetrisi, işverenlerin ve adayların piyasa koşulları, yetenekler ve iş fırsatları gibi konularda eşit düzeyde bilgiye sahip olmamaları durumudur. 2023 yılında Kariyer.net'te yaklaşık 48 bin işveren toplam 542 bin ilan açmış, 3,6 milyon aday bu ilanlara başvuru yapmıştır. Bu etkileşim sonucu, adaylar farklı firmalar hakkında bilgi sahibi olmakta, iş tanımları ve beklentiler konusunda daha geniş bir perspektif kazanmaktadır. Diğer yandan, işverenler de aradıkları niteliklere sahip adayları bulmanın yanında adayların iş piyasasına dair beklentilerine yönelik içeriklere erişim sağlamaktadır.

Kariyer.net, işverenler ile adayları bir araya getiren bir platform olmanın ötesinde bilgiye erişimi kolaylaştıran ve asimetriyi azaltan bir kaynak işlevi görmektedir. Platformun sunduğu içerikler, blog yazıları ve seminerler farklı kullanıcı gruplarının ihtiyaçlarına yönelik bilgi sağlayarak iş piyasası hakkındaki bilgi seviyesinin yükselmesine fayda sağlamaktadır. Adaylar özellikle Kariyer.net'in meslek rehberi ile ilgilendikleri alandaki ücret skalasını, aranan nitelikleri, tercih edilen eğitim kurumlarını, muhtemel mülakat sorularını ve mevcut iş ilanlarını keşfetme olanağı bulmaktadır.

- Kariyer.net kullanıcısı işverenlerin %43'ü sunulan bilgilendirici içeriklerin işgücü piyasası hakkında farkındalıklarını artırdığını belirtmektedir.
- Kariyer.net kullanıcısı iş arayanların %69'u daha çok şirket hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmiştir.
- Adayların yarısından fazlası alanındaki ücret seviyesine ilişkin bilgi edinmiş, %63'ü ise sektördeki istihdam şartlarına ilişkin bilgilere daha rahat erişebildiklerini ifade etmiştir.
- Adayların üçte birinden fazlası da kendi üniversite ve bölüm tercih dönemlerinde bu içeriklerden faydalanmıştır.

İşverenler

Kariyer.net'teki blog yazıları ve seminerler firmamızın iş gücü piyasası konusunda farkındalığını artırıyor

%43

İş arayan adaylar

Kariyer.net, daha fazla firma hakkında bilgi edinmemi sağlıyor

%69

Kariyer.net çalışma alanımdaki istihdam koşulları hakkında bilgiye erişimi kolaylaştırıyor

%63

Kariyer.net ilgilendiğim alanlardaki ücretlerle ilgili fikir sahibi olmamı sağlıyor

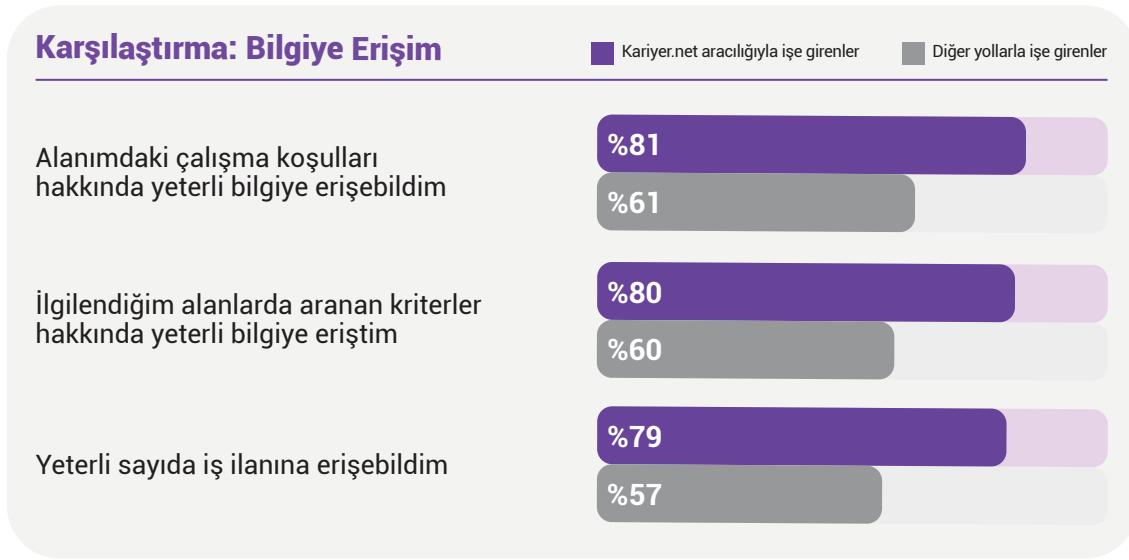
%51

Kariyer.net, üniversite ve bölüm seçme sürecinde verdiği bilgilerle karar vermeme yardımcı oldu

%38

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Son 3 senede işe yerleşenlerin deneyimleri, Kariyer.net'in bilgilendirici içeriklerinin diğer kanallara kıyasla daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin %81'i bu süreçte alanındaki çalışma koşulları hakkında yeterli bilgiye erişebildiğini belirtirken, bu oran diğer yolları kullananlar için %61 düzeyinde kalmıştır. İlgilendiği alanlarda aranan kriterler hakkında bilgiye erişenler Kariyer.net aracılığıyla işe girenlerde %80 olup diğer yollarla işe girenlerde %60'tır. Yeterli sayıda iş ilanına erişebildiklerini söyleyenlerde ise oranlar %79 ve %57 olarak kaydedilmiştir. Bu farklar, Kariyer.net'in iş arayanlar için sadece bir aracı olmanın ötesinde, onları kariyer hedeflerine ulaştırmada daha etkin bir yol sunduğunu göstermektedir. Ayrıca, adayların yarısından fazlası Kariyer.net üyesi olmadan Kariyer.net'in paylaştığı bilgilendirici içeriklerden faydalanmaktadır (Kutu 2).

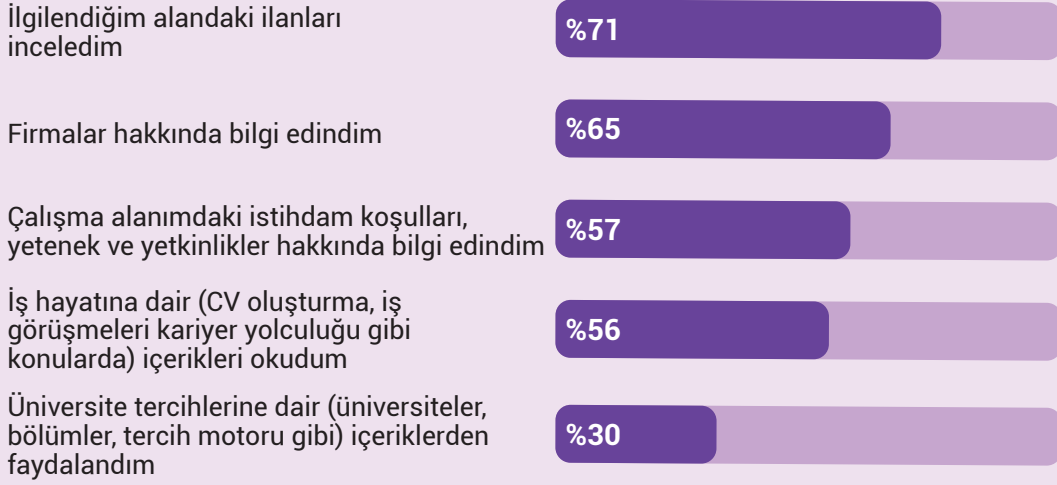

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

Kutu 2: Üye olmayan adayların Kariyer.net aracılığıyla bilgiye erişimi

Son 3 senede en az bir işe yerleşmiş ve Kariyer.net üyesi olmayan bireylerin yarısından fazlası Kariyer.net'in sunduğu içerikler ve etkinliklerden faydalanmıştır. Adayların %71'i ilgili alanlarda ilanları incelemiş, %65'i firmalar hakkında bilgi sahibi olduğunu ve %57'si de alanındaki istihdam koşulları ve yetkinlikler hakkında bilgilendiğini belirtmiştir. Adayların %56'sı iş piyasası ve kariyer planlamasına dair içerikleri okuduğunu belirtirken, %30'u kendi dönemlerinde üniversite tercihlerine dair içeriklerden faydalanmaktadır.

Kariyer.net üyesi olmayan ve son 3 senede işe yerleşen bireyler

Kaynak: Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023)

4. Bölüm

Kariyer.net'in İstihdamda Kapsayıcılığın Desteklenmesine Katkıları

4.Bölüm: Kariyer.net'in İstihdamda Kapsayıcılığın Desteklenmesine Katkıları

Kariyer.net, farklı demografik özelliklere sahip iş arayanlarla işverenleri bir araya getirerek ve tüm adayların erişebileceği hizmetler sunarak Türkiye'de işgücü piyasasının daha kapsayıcı hale gelmesine önemli katkı sunmaktadır. İşgücüne katılım açısından daha dezavantajlı olan kadınlar, iş hayatına yeni atılan gençler ve yerel işgücü piyasasının görece dar olduğu şehirlerdeki adaylar Kariyer.net'in sunduğu iş arama olanaklarından yararlanmaktadır. Kariyer.net'in Türkiye'de istihdamın kapsayıcı hale gelmesine dair etkileri bu bölümde (1) adil rekabetin desteklenmesi, (2) kadınlar ve gençlerin istihdamına katkısı ve (3) bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine katkısı başlıkları altında incelenmektedir.

4.1. Adil Rekabetin Desteklenmesi

Kariyer.net, farklı özelliklere sahip işverenler ile geniş bir aday kitlesini buluşturarak hem işverenler hem de iş arayanlar için daha rekabetçi ve adil bir iş bulma ortamı sunmaktadır. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaşayan, farklı yaş ve eğitim seviyesindeki çok sayıda aday Kariyer.net aracılığıyla geniş iş imkânlarına erişebilmektedir. Diğer yandan Kariyer.net, farklı il, sektör ve büyüklükteki işverenleri bu büyük aday havuzu ile buluşturmaktadır.

- Kariyer.net kullanıcısı adayların %71'i platformda çok sayıda ve çeşitlilikte ilan olmasının herkesin iş fırsatlarından eşit şekilde haberdar olmasını sağladığını, %62'si ise Kariyer.net olmasaydı bu kadar sayıda iş ilanından haberdar olamayacaklarını belirtmiştir.
- İşverenlerin %69'u Kariyer.net'in diğer kanallara kıyasla daha fazla başvuru sağladığını ve %75'i geniş bir aday kitlesine ulaştıklarını ifade etmiştir. 2021'de uygulanan anket sonucunda bu oranın %66 olması daha fazla işverenin geniş kitlelere erişebildiğini göstermektedir.
- Kariyer.net'te ilan yayınlamanın, işverenlerin işgücü piyasasındaki bilinirliğini artırdığı görülmüş; işverenlerin %57'si bu ifadeye katıldığını belirtmiştir.

İşverenler

Kariyer.net, firmamızın geniş bir aday kitlesine ulaşmasını sağlıyor

%75

Kariyer.net'te ilan yayınlamak diğer aday bulma yöntemlerine göre firmamıza daha fazla başvuru gelmesini sağlıyor

%69

Kariyer.net, firmamızın tanınırlığını artırıyor

%57

İş arayan adaylar

Kariyer.net'te çok sayıda ve çeşitlilikte ilanların olması herkesin iş fırsatlarından eşit bir şekilde haberdar olmasını sağlıyor

%71

Kariyer.net olmasaydı bu kadar iş ilanından haberdar olamazdım

%62

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Kariyer.net, işverenler için işe alım sürecinde maliyet tasarrufu sağlayarak firmaların büyümesini kolaylaştırmaktadır. Platform kullanıcısı işverenlerin %31'i, Kariyer.net olmasaydı işe alım süreçlerinin daha maliyetli olacağını ifade etmiştir. Mikro ölçekli işverenlerin %36'sı, orta ölçekli işletmelerin ise %35'i bu ifadeye katılmaktadır. Küçük ölçekli işverenler için ise bu oran %24 düzeyindedir. Dolayısıyla Kariyer.net işverenlerin bir yandan doğru insan kaynağına ulaşmalarını sağlayarak diğer yandan da insan kaynağına erişim maliyetini düşürerek büyümelerine katkı vermektedir. Kullanıcıların %17'si Kariyer.net olmasaydı firmalarının büyümesinin daha zor olacağını belirtirken bu oran büyük ölçekli firmalarda %23'e çıkmaktadır.

İşverenler

Kariyer.net olmasaydı işe alım süreçlerimiz daha maliyetli olurdu

%31

Kariyer.net olmasaydı firmamızın büyümesi daha zor olurdu

%17

Kaynak: Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Kariyer.net, bilgiye erişimi kolaylaştırarak iş arayanların gelişimine ve yeni beceriler edinmesine katkı sağlamakta, işgücü piyasasındaki rekabeti desteklemektedir. Kariyer.net platformunda özgeçmiş oluşturma, işgücü piyasası beklentileri, iş arama stratejileri, ön yazı ve mülakat taktikleri gibi adayların hayatını kolaylaştırmaya yönelik içerikler sunulmaktadır. Adaylar bu hizmetler sayesinde hangi becerilerini geliştirmeleri gerektiği ve iş piyasasının beklentilerini nasıl karşılayacakları konusunda bilgi edinebilmektedir.

- Kariyer.net kullanıcısı adayların %63'ü platformun, ilgi duydukları sektörlerde aranan yetenek ve uzmanlık alanları hakkında farkındalık yarattığını, %48'i ise mülakat süreçlerine ve iş dünyasına dair sağlanan içeriklerin becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedir.
- Kariyer.net'in düzenlediği fuar, seminer ve canlı yayınlara katılanların %65'i bu sayede bilgi ve beceri edindiğini belirtmiştir.

İş arayan adaylar

Kariyer.net'in düzenlediği fuar, seminer ve canlı yayınlar bilgi ve becerilerimi geliştirmeme katkı sağlıyor (katılımcılar içinde)

%65

Kariyer.net ilgilendiğim alanlarda hangi yetenek ve yetkinlikler arandığı konusunda farkındalığımı artırıyor

%63

Kariyer.net'in mülakatlar ve iş hayatıyla ilgili bilgilendirici içerikleri mülakat becerimi geliştiriyor

%48

Kaynak: Kariyer.net İş Arayan Anketi (Ekim 2023)

4.2. Kadınların ve Gençlerin İstihdamına Katkı

Türkiye işgücü piyasasında kadın ve genç katılımının artırılması, ekonominin büyümesi ve sosyal kalkınmanın desteklenmesi açısından hayati önem taşımaktadır. Raporun birinci bölümünde de değinildiği üzere Türkiye'de son 10 yılda kadınların işgücüne katılım oranı ve istihdam içindeki payı kayda değer bir iyileşme göstermiş; %27'den %35'e yükselmiştir. Fakat bu oran AB ortalaması olan %52'nin gerisindedir. 18-29 yaş grubundaki gençlerde ise son 10 yılda genç işsizliği düşüş eğilimi göstermiş, özel sektörde genç istihdamı 1,1 milyon artmıştır. Aynı dönemde gençlerin yüksek ve düşük nitelikli beyaz yakalı işlere olan talebi artarken, mavi yakalı pozisyonlara olan ilgi sınırlı kalmıştır.

Kariyer.net hem kadınlar hem de gençler için iş arama ve iş bulma sürecinde kapsayıcı bir ortam sağlamaktadır. Kariyer.net'te yayınlanan ilanlara kadınlar ve gençler yoğun olarak başvuru yapmakta, başvuru sayısında artışlar gerçekleşmektedir. Diğer yandan Kariyer.net'in adayların işe yerleşmesine doğrudan etkisi, kadın ve gençlerin özelinde de kendini göstermekte olup Türkiye'de işe yerleşen her 3 kadın veya genç adaydan birinin Kariyer.net aracılığıyla işe girdiği hesaplanmıştır.

2021-2023 döneminde Türkiye'de iş arayan kadınlar içinde Kariyer.net ilanlarına başvuranların oranı %56'dan %60 düzeyine yükselmiştir. 2023'te Kariyer.net aracılığıyla iş başvurusu yapan kadın adayların sayısı 2021'e kıyasla %12 artış ile 1,2 milyonun üzerine çıkmıştır. Bu sayı platformda toplam başvuru yapan adayların %46'sına karşılık gelmektedir. Aynı dönemde Türkiye genelinde ise iş arayan kadın adayların sayısı %4 artmış, tüm iş arayanlar içindeki pay ise %36 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye'de iş arayan kadınların %60'ının Kariyer.net platformunu kullanarak başvuru yapmış olması, Kariyer.net'in kadının işgücüne katılımındaki katkısını göstermektedir.

İş arayanlar içinde kadınların payı

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Kariyer.net verileri

Türkiye'de iş arayan kadınlar içinde Kariyer.net ile başvuru yapanlar

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Kariyer.net verileri

Kariyer.net, 2023 yılında Türkiye'de iş arayan gençlerin %85'inin kullandığı bir araç haline gelmiştir. 2021-2023 döneminde Kariyer.net üzerinden başvuru yapan 15-29 yaş arası gençlerin sayısı %13'lük artışla 2 milyonun üzerine çıkmış; tüm başvurular içindeki payı ise %61 düzeyine gelmiştir. Türkiye genelinde ise iş başvurusu yapan gençlerin sayısında yaklaşık %5'lik düşüş görülmüş, gençlerin tüm başvuruların sayısına oranı ise %41 seviyesinde kalmıştır. Aynı dönemde Türkiye'de iş arayan gençler içinde Kariyer.net aracılığıyla iş başvurusu yapanların oranı %71'den %85'e ulaşmış, iş arayan gençlerin büyük çoğunluğu platformu aktif kullanmıştır.

İş arayanlar içinde gençlerin payı

Türkiye'de iş arayan gençler içinde Kariyer.net ile başvuru yapanlar

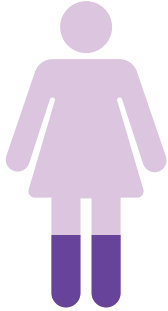
Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri Mikro Veri Seti, Kariyer.net verileri

Kariyer.net kadınların ve gençlerin platform üzerinden iş bulmalarını kolaylaştırarak Türkiye'de işgücü piyasasının daha kapsayıcı hale gelmesine ve ekonomik kalkınmaya katkı sunmaktadır. Bir yılda 432 bin kadın aday doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşmiştir. Bu sayı doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşenlerin üçte birine, Türkiye'de bir yılda işe giren kadınların ise %29'una denk gelmektedir. Ayrıca, doğrudan Kariyer.net ile işe yerleşenlerin 46 bini daha önce ev işiyle uğraşırken istihdama katılmıştır. 18-29 yaş aralığındaki gençler açısından, Kariyer.net 610 bin gencin son bir yılda iş bulmasına doğrudan katkıda bulunmuş, bu da Türkiye'deki bu yaş grubundaki işe yerleşenlerin %27'sini oluşturmuştur. Platformun ortaya çıkardığı istihdam etkisinin yanında Kariyer.net, kadınların ve gençlerin istihdama katılımını kolaylaştırmak, iş arama süreçlerini desteklemek ve işveren-aday arasında etkili bağlantılar kurma amacıyla çeşitli projeler yürütmekte, fuarlar düzenlemekte ve etkinliklere katılım sağlamaktadır (Kutu 3).

Son bir yılda

432 bin kadın

Doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşti

Türkiye'de işe giren kadınlar içindeki payı
%29

610 bin genç

Doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe girdi

Türkiye'de işe giren gençler içindeki payı
%27

Kaynak: TÜİK İşgücü Mikro Veri Seti, Türkiye İşe Yerleşen Anketi (Kasım 2023), PAL Hesaplamaları

Not: Doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleşen kadınlar ve gençler 2021-2023 yılı ortalamasına göre hesaplanmıştır.

Kariyer.net, yeni mezunların ve öğrencilerin staj ve ilk işlerine erişimini kolaylaştırarak gençlerin istihdamda katılımını desteklemektedir. Öğrenciler ve yeni mezunlar için iş ve staj fırsatları, Kariyer.net'in önceki bölümlerde vurgulanan uygun iş bulma, beklentiyi karşılama, süreçlerin verimli olması ve bilgiye erişim gibi etkileri sayesinde daha ulaşılabilir hale gelmektedir. İş deneyimi 5 yılın altında olan ve 29 yaşın altındaki işe yerleşenlerin %35'i daha önce Kariyer.net aracılığıyla bir staj başvurusu yapmış; başvuran her dört gençten biri ise Kariyer.net ile başvurduğu staja kabul edilmiştir. Staja kabul edilenlerin %85'i ise staj yaptığı yerdeki işte tam zamanlı çalışmaya başlamıştır. Öte yandan, belirtilen zaman aralığında yılda ortalama 158 bin kişi ise ilk işine doğrudan Kariyer.net aracılığıyla yerleşmiştir.

İşverenler de Kariyer.net'in genç ve kadın işgücüne erişimde önemli rol oynadığını vurgulamaktadır. Kariyer.net işverenlerin insan kaynağına ulaşması konusunda pek çok fayda sağlarken, genç ve kadın bireylerin işgücüne katılımı konusunda da pozitif etki ortaya koymaktadır. Böylece, çalışanlarının çeşitliliğini önemseyen işletmeler kadın ve genç adaylara daha kolay erişebilmekte, çalışan profillerini daha kapsayıcı hale getirebilmektedir. İşverenlerin %65'i Kariyer.net'in genç çalışanlara erişimi kolaylaştırdığını ifade ederken, kadın çalışanlara erişim için bu oran %58 olarak belirtilmiştir.

İşverenler

Kariyer.net genç çalışanlara erişimimizi kolaylaştırıyor

%65

Kariyer.net kadın çalışanlara erişimimizi kolaylaştırıyor

%58

Kaynak: Kariyer.net İşveren Anketi (Ekim 2023)

Kutu 3: Kariyer.net'in kadınlar ve gençleri destekleyen projeleri ve etkinlikleri

Kariyer.net tarafından yürütülen "Bitsin Bu Sorular" projesi kapsamında, kadınların kariyer yaşamı boyunca karşılaşılan ayrımcı soruların önüne geçmek için farkındalık seminerleri düzenlenmiştir. 2022 yılından bu yana düzenlenen seminerler aracılığıyla 60 bin işverene ulaşılarak işe alım yetkililerinin konuyla ilgili farkındalık kazanmasına katkı sağlanmıştır.

YenidenBiz Derneği işbirliği ile Kariyer.net, iş hayatına ara veren kadınların tekrar istihdama katılımlarını desteklemek amacıyla "Kariyere Devam" hareketini başlatmıştır. Bu kapsamda YenidenBiz derneği işe dönüş programlarıyla kadınların beceri gelişimlerine katkı sağlarken Kariyer.net iş hayatına ara vermiş kadın adayların iş bulma süreçlerine destek olmaktadır. 2022 yılından bu yana proje internet sitesini 185 bin kişi ziyaret ederken, işe dönmek isteyen kadın adayların CV'leri işverenlerle paylaşılmıştır.

Kariyer.net'in bir girişimi olan WeBrand'in 2023 yılında düzenlediği 17 dijital etkinlik aracılığıyla üretim, bilişim, otomotiv ve sağlık gibi çeşitli sektörden 400 işverene ve 200 binin üzerinde üniversite öğrencisi/mezun adaya ulaşılmıştır.

Kariyer.net, 2023 yılında 8 tanesi Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi ev sahipliğinde olmak üzere toplam 11 Kariyer Fuarı'nda yer almıştır. Fuarlar kapsamında 10 farklı bölgedeki meslek lisesi/üniversite öğrencisi ve yeni mezun 340 bin aday ile bir araya gelerek pratik iş arama yöntemleri hakkında bilgilendirme seansları düzenlemiştir.

Kariyer.net ayrıca alanında uzman ekipleri ile üniversitelerde kariyer seminerleri düzenleyerek binlerce öğrenciye ulaşmaktadır.

Kariyer.net dijital yetenekler için hayata geçirmiş olduğu, yeni nesil teknoloji kariyeri platformu olan Techcareer.net'in 2023 yılında kurulan komünitesi ile 132 üniversite topluluğu ve kulübüyle işbirliği yaparak 48 fiziksel etkinlik gerçekleştirilmiştir.

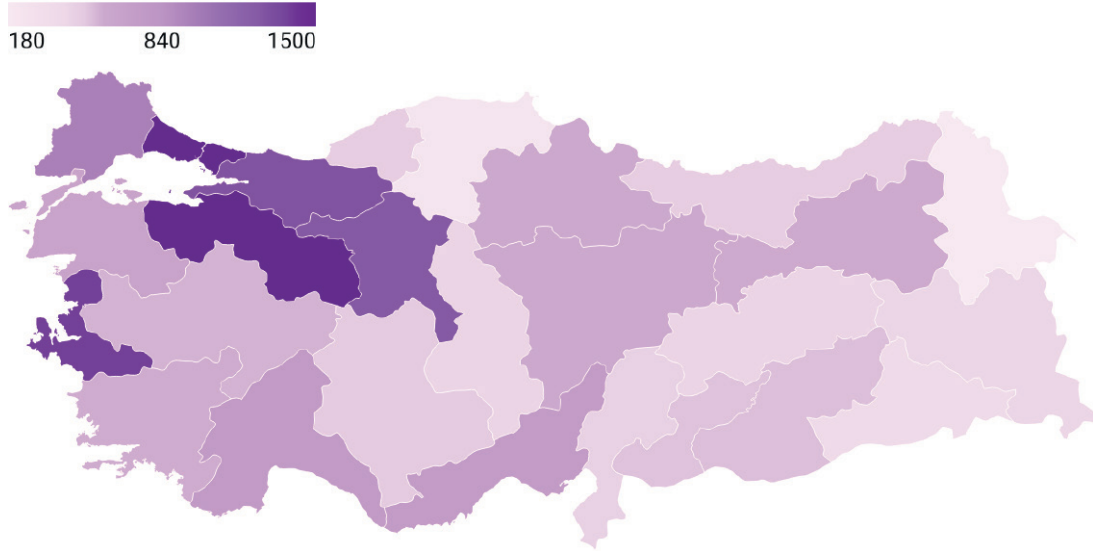
Kaynak: Kariyer.net ekipleriyle yapılan görüşmelerden derlenmiştir.

4.3. Bölgesel Eşitsizliklerin Giderilmesine Katkı

Türkiye'de özel sektör istihdamının yarısının ekonomik aktivitenin yoğun olduğu 5 büyük ilde olması, diğer illeri işgücü piyasasına erişim ve rekabet açısından dezavantajlı hale getirebilmektedir. 2012-2022 döneminde Türkiye'de özel sektör çalışanları %40 büyümüştür. Bu büyümede en yüksek paya sahip bölgeler %51 ile İstanbul, Ege, Doğu Marmara ve Batı Anadolu bölgeleridir.⁵ 2022 yılında Türkiye'de çalışabilir nüfusun %38'i İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli ve Bursa'yı kapsayan 5 büyük ilde yaşamaktadır. Bu iller özel sektör istihdamının yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Kısıtlı istihdam imkânları, özellikle küçük illerde yaşayan bireylerin işlere erişimini zorlaştırmakta, az iş imkânı için daha fazla rekabet gerektirmektedir.

Türkiye'nin işgücü piyasasının bölgesel görünümü Kariyer.net kullanım yoğunluğuna yansımakta, üye adayların ve işverenlerin çoğunluğu beş büyük ilde yer almaktadır. 2023 yılında Kariyer.net'e üye adayların yaklaşık %42'si beş büyük il dışında ikamet ederken işverenlerin sadece %21'i bu illerde faaliyet göstermektedir. Kariyer.net üzerinden iş başvurusu yapan adayların bölgedeki işgücüne oranında ise İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli ve Bursa'nın yer aldığı bölgeler⁶ öne çıkmaktadır. İşgücündeki her 10 bin kişi başına Kariyer.net platformundan başvuru yapan aday sayısında İstanbul 1522 ile birinci sırada yer almaktadır. Bu sayı, İstanbul dışındaki 4 büyük ilin yer aldığı bölgelerde ortalama 1336 düzeyindeyken diğer illerde ortalama 572'dir (Şekil 16). İşveren tarafında ise Kariyer.net'te yayınlanan ilanların %32'si beş büyük il dışında açılırken %39'u İstanbul, %7'si Ankara ve %6'sı İzmir'dedir. Bu durum hem adayların hem de ilanların büyük oranda İstanbul ve çevresindeki bölgelerde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Şekil 16: Bölge düzeyinde Kariyer.net aday yoğunluğu, işgücündeki 10 bin kişi başına, 2023

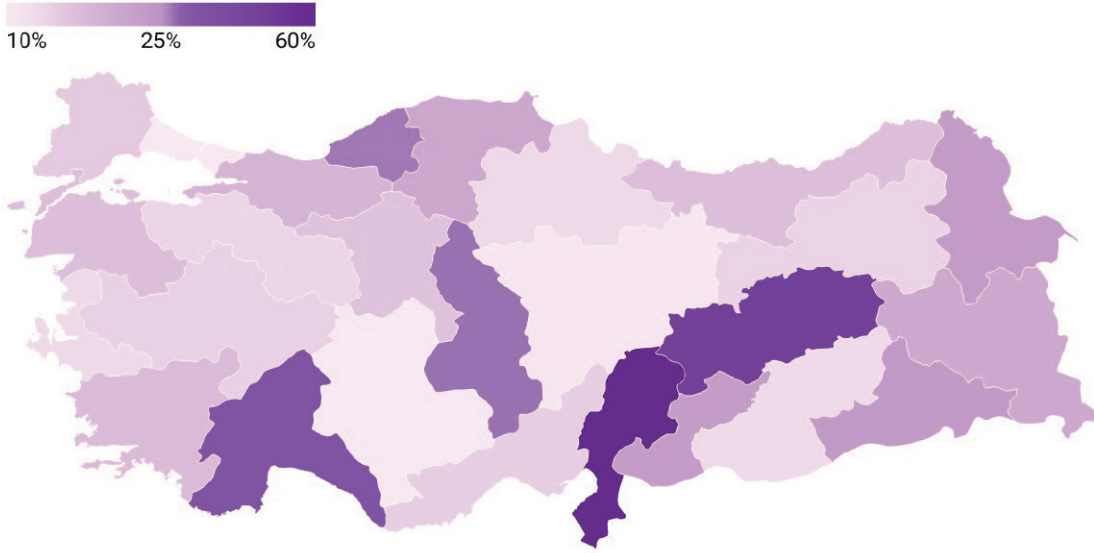
Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri, Kariyer.net verileri, PAL hesaplamaları

5. Raporda incelenen bölgeler, İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) ikinci düzeyinde değerlendirilmiştir. Sınıflama hakkında detaylı bilgi için TÜİK web sitesi

6. İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) ikinci düzeyinde TR10 bölgesi İstanbul, TR31 İzmir, TR51 Ankara, TR41; Bursa, Eskişehir, Bilecik, TR42; Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova illerinden oluşmaktadır.

İstihdam imkânlarının nispeten sınırlı olduğu bölgelerde Kariyer.net ilan sayısının artması, Türkiye'de bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine katkı sağlamaktadır. 2021-2023 döneminde Türkiye genelinde Kariyer.net ilan sayısı %20 artış ile yaklaşık 600 bine ulaşmış, Türkiye'deki bin işyeri başına artış ise %15 düzeyinde olmuştur. Bu büyümede Akdeniz, Ortadoğu Anadolu ve Batı Marmara bölgeleri %25'in üzerinde artış ile öne çıkmaktadır. 2021-2023 döneminde beş büyük ilin yer aldığı bölgelerdeki bin işyeri başına büyüme %13 oranında artış gösterirken diğer illerde bu oran %21 düzeyindedir. Anadolu illerinde işyeri başına düşen Kariyer.net ilan büyümesi, hem dijital platformların ülke geneline yayılmakta olduğunu hem de bu illerde yaşayan adayların iş fırsatlarına daha fazla erişebildiğini göstermektedir.

Şekil 17: Bölge düzeyinde Kariyer.net ilan yoğunluğu artışı, SGK'ya kayıtlı bin işyeri başına, 2021-2023 yüzde artışı

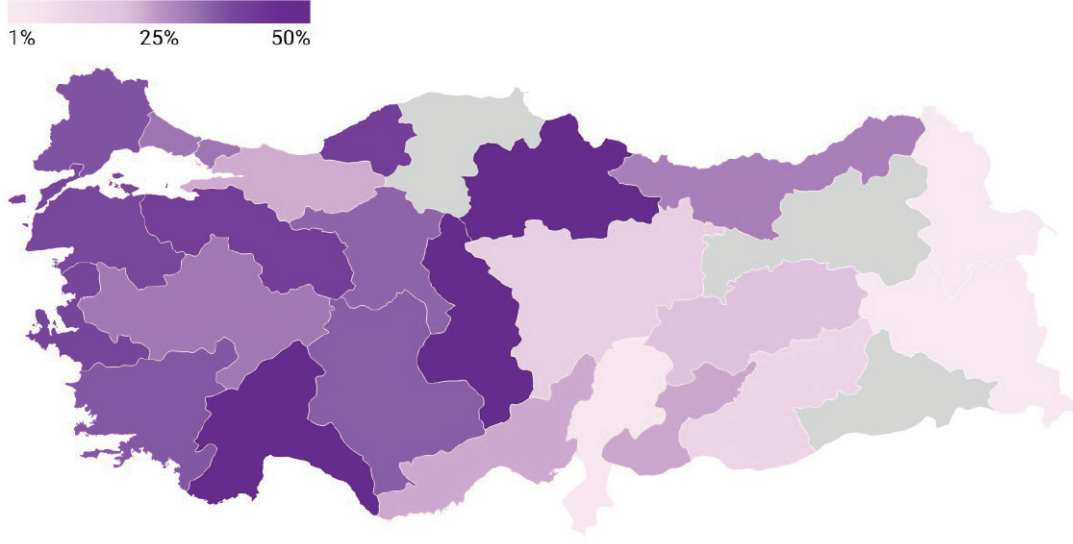

Kaynak: SGK verileri, Kariyer.net verileri, PAL hesaplamaları

İş arayanların Kariyer.net üzerinden yaptıkları toplam başvuru sayısı, Türkiye'nin farklı bölgelerinde hızla artmakta, bölgesel yayılım güçlenmektedir. 2021-2023 döneminde Türkiye'de Kariyer.net ilanlarına başvuru sayısı %33 artış göstermiştir. Bu dönemde çalışabilir nüfusa oranla bölgedeki ilanlara başvuru sayısına bakıldığında; Ankara ve İzmir Türkiye ortalaması olan %31'in üzerinde büyürken (sırasıyla %33 ve %37) İstanbul (%31) düzeyinde büyümüştür. Bu oran Antalya, Isparta ve Burdur'un yer aldığı bölgede %51, Kırıkkale ve Kırşehir'in bulunduğu bölgede %52, Bursa, Eskişehir ve Bilecik'in yer aldığı bölgede %40, Zonguldak, Karabük ve Bartın'ın yer aldığı bölgede %40, Balıkesir ve Çanakkale'nin bulunduğu bölgede ise %37 düzeyindedir.⁷ Her ne kadar Türkiye'nin farklı bölgelerindeki ilanlara başvuru sayıları artmış olsa da 2023 yılında 5 büyük ilin yer aldığı bölgelerin aldığı başvuru sayısı tüm başvuruların %84'ünü oluşturmuş, Türkiye'nin doğu bölgelerindeki büyümeler sınırlı kalmıştır. Fakat artışların bölgesel olarak yayılıyor olması, işgücü piyasasının zayıf olduğu bölgelerin daha cazip hale gelmeye başlamasına, bu bölgelerdeki iş imkânlarına erişimin ve iller arası işgücü geçişkenliğinin artmasına katkı sağlamaktadır.

7. TR61 Bölgesi; Antalya, Isparta, Burdur, TR41 Bölgesi; Bursa, Eskişehir, Bilecik, TR71 Bölgesi; Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, TR22 Bölgesi; Balıkesir ve Çanakkale, TR81 Bölgesi; Zonguldak, Karabük, Bartın illerinden oluşmaktadır.

Şekil 18: Bölge düzeyinde toplam Kariyer.net başvuru yoğunluğu artışı, çalışabilir nüfus başına, 2021-2023 yüzde artışı

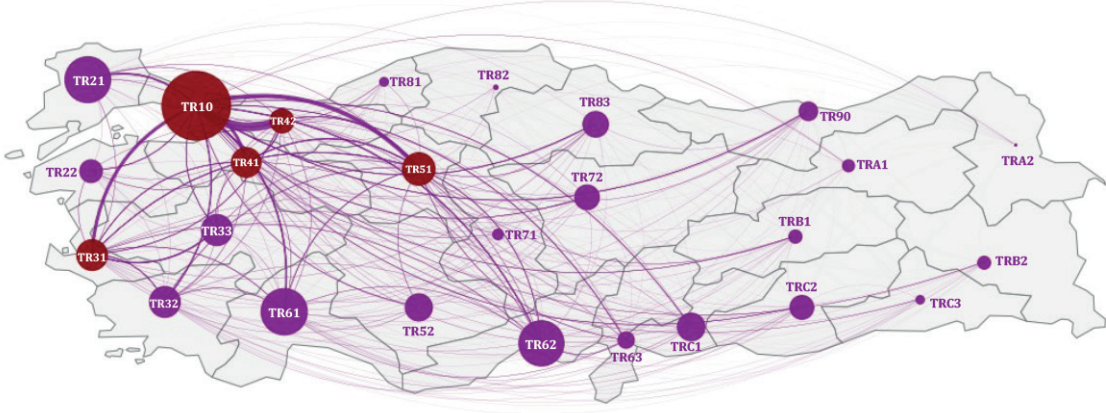
Kaynak: SGK verileri, Kariyer.net verileri, PAL hesaplamaları

Not: Bu dönemde çalışabilir nüfusa oranla Kariyer.net başvuru yoğunluğu TR1; Erzurum, Erzincan, Bayburt, TRC3; Mardin, Batman, Şırnak, Siirt ve TR82; Kastamonu, Çankırı, Sinop bölgelerinde küçülmüştür.

Kariyer.net aracılığıyla yapılan başvurular, İstanbul ve çevresinin işgücü piyasasındaki merkezi konumunu doğrular nitelikte olsa da bölgesel çeşitlilik göze çarpmaktadır. 2023 yılı Kariyer.net verilerine göre bölgeler arasındaki başvurular ağ haritasında görselleştirilmiştir (Şekil 19). Kariyer.net üzerinden İstanbul'daki ilanlara yapılan başvuruların %8'i Ankara, İzmir, Bursa ve Kocaeli illerinin yer aldığı bölgelerden gelirken %7'si geriye kalan 21 bölgeden gelmiştir. Öte yandan, 21 bölgeye yapılan başvuruların %16'sı 5 büyük ilin yer aldığı bölgelerden yapılırken bu bölgelere yapılan başvuruların ise %8'i 21 bölgeden yapılmıştır. Türkiye genelinde farklı bölgeler de başvuru çekme açısından öne çıkmaktadır. Örneğin, Aydın, Denizli ve Muğla'yı kapsayan TR32, Antalya, Isparta ve Burdur'un yer aldığı TR61, Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya ve Uşak'ın olduğu TR33 ve Adana ve Mersin'in olduğu TR62 bölgelerine yapılan başvuruların sırasıyla %53, %41, %40 ve %27'si bölge dışından yapılmıştır.

Kariyer.net, ekonomik aktivitenin görece düşük olduğu dezavantajlı bölgelerdeki adayların ülke genelindeki iş fırsatlarına ulaşmasına katkı sağlamaktadır. Kariyer.net üzerinden yapılan başvurular, özellikle Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde ikamet eden adayların kendi bölgeleri dışındaki iş fırsatlarına ulaşmaya çalıştıklarını göstermektedir. 2023 yılında Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden yapılan başvuruların %37'si başta İstanbul olmak üzere 5 büyük ilin bulunduğu bölgelere yapılırken, %9'u Adana, Antalya, Muğla illerinin bulunduğu bölgelere yapılmıştır. Karadeniz bölgesindeki illerde yapılan başvuruların ise %47'si beş büyük ilin olduğu bölgelere yapılmıştır. İş imkânlarının nüfusa göre daha kısıtlı olduğu bu bölgelerde, Kariyer.net adayların farklı illerdeki fırsatlara erişimini kolaylaştırmaktadır.

Şekil 19: Bölgeler arasında Kariyer.net üzerinden başvuru yoğunluğu, 2023

Kaynak: Kariyer.net verileri, PAL hesaplamaları

Not: Kariyer.net üzerinden yapılan başvurular İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) ile 26 bölge düzeyinde incelenmiştir (TÜİK web sitesi). Ağ haritası ilgili iki bölge arasındaki iki yönlü başvuru trafiğini betimlemekte ve bağlantının kalınlığı başvuru sayısının yoğunluğunu ifade etmektedir. Balon büyüklüğü ise aynı bölge içinde yapılan başvuruları göstermektedir (örneğin; İstanbul'da ikamet eden adayın İstanbul'daki ilanlara başvuru yapması). Gösterim bütünlüğü açısından 5 büyük ilin yer aldığı bölgelerdeki başvurular (kırmızı balonlar) 10 ile sadeleştirilmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışmada farklı veri kaynaklarıyla yapılan analizler doğrultusunda Kariyer.net'in işgücü piyasasındaki rolü ve etkileri incelenmiştir. İşverenler ile iş arayanları bir araya getiren bir teknoloji platformu olarak Kariyer.net'in hem doğrudan hem de dolaylı yollarla işgücü piyasasına ve istihdamdaki kişi sayısına olan etkileri ölçülmüştür. TÜİK mikro verileri ve çalışma kapsamında yapılan anketlerden elde edilen sonuçlar, 2021-2023 döneminde yılda ortalama 1,4 milyon kişinin doğrudan Kariyer.net aracılığıyla işe yerleştiğini göstermektedir. Çoğunlukla hizmet sektörü ve mavi yaka işleri kapsayan İşin Olsun platformunda ise bu sayı yaklaşık 450 bindir. Öte yandan, 2,9 milyon bireyin iş arama ve bulma süreçlerine dolaylı fayda sağlandığı bulunmuştur. Tüm etkiler hesaba katıldığında Kariyer.net ve İşin Olsun bir yılda yaklaşık 4,7 milyon bireyin işe girmesine fayda sağlamıştır.

İstihdama etkinin yanı sıra Kariyer.net'in işgücü piyasasına yönelik geliştirici ve kapsayıcı etkileri de bu çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. İş arayanlar ile işverenler arasında etkin eşleşmenin sağlanmasına, iş bulma süreçlerinin hızlanmasına ve piyasadaki bilgi asimetrisinin azalmasına yönelik olarak incelenen bu etkiler, Türkiye'nin ekonomik gelişimine önemli katkılarda bulunmaktadır. Öte yandan, dezavantajlı grupların ve bölgelerin işgücü piyasasına dahil olmasına katkı sağlayan Kariyer.net, ekonomideki kapsayıcılığı da desteklemektedir. Bu hususlar, işgücü piyasasının daha verimli ve dinamik bir yapıya kavuşmasının yanı sıra ekonomik fırsatların daha geniş kitlelere yayılımını da sağlamaktadır.

Bu çalışmadaki bulguların bir arada değerlendirilmesi, hem Kariyer.net etkilerini hem de işgücü piyasasının güçlü ve zayıf yönlerini anlamaya yardımcı olacaktır. Çalışmada öne çıkan bulgular, işverenler ve iş arayan adaylar üzerindeki farklı etki düzeylerini değerlendirmek amacıyla aşağıdaki tabloda özetlenmiştir (Şekil 20). Kariyer.net'in hem işverenler hem de iş arayan adaylar için uygun eşleşmenin sağlanmasına ve iş arama ve işe yerleşme süreçlerinin hızlanmasına olan katkıları en yüksek etkinin görüldüğü alanlardır. İşverenler için son 2 senede süreçlerin hızlanmasına yönelik ilerleme kaydedildiği görülse de işe alım süreçlerinin verimliliğinin artması hala kritik bir meseledir. Kariyer.net'in iş arayanlar için bilgiye erişim ve bilgi asimetrisinin azaltılması konusundaki etkileri oldukça yüksek düzeydeyken Kariyer.net işverenler için bu konuda orta seviyede bir etkiye sahiptir. Ayrıca, Kariyer.net'in işverenler ve adaylar için eşit fırsatların sunulmasında yüksek bir etkisi olduğu görülmektedir.

İşgücü piyasasında kapsayıcılığı artırmaya yönelik üç konu öne çıkmaktadır: (1) Kadınların işgücüne katılımının artırılması, (2) gençlerin istihdama katılımının artırılması ve (3) bölgesel eşitsizliklerin azaltılması. Bu alanlarda tespit edilen etkilerin Kariyer.net'in tüm adayları kapsayan ve işgücü piyasasına olan etkilerinin içinde olduğu, çoğunlukla doğrudan müdahalede bulunmadan kadın ve genç adayların platformu tercih etmesiyle ortaya çıktığı görülmektedir. Öte yandan, işgücü piyasasında kapsayıcılığın geliştirilmesi konusunda Kariyer.net'in sosyal sorumluluk kapsamında bir hareket alanı bulunmakla birlikte konu, kamu politikaları doğrultusunda kurgulanması gereken çok aktörlü bir yapıdadır. Dezavantajlı sosyal gruplar ve bölgeler için temel dijital becerilerin artırılması bu politikalara bir örnek olarak ele alınabilir. Bu çerçevede, Kariyer.net gibi platformların, teknolojik altyapısı ve etki alanı kullanılarak özgün çözümler geliştirilmesi kadınların ve gençlerin işgücüne katılımının artırılmasına ve işgücü piyasasına erişimde bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine fayda sağlayacaktır.

Şekil 20: Kariyer.net'in etki değerlendirme matrisi

		İşverenler	İş Arayanlar
İşgücü Gelişmesi	Uygun eşleşmenin sağlanması	● ● ● ● ○	● ● ● ● ●
	İş arama/personel bulma süreçlerinin hızlanması	● ● ● ● ○	● ● ● ● ●
	İşe alım süreçlerinin hızlanması	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ○
	Bilgiye erişimin kolaylaşması ve bilgi asimetrisinin azaltılması	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ●
Kapsayıcılığın Desteklenmesi	Adil rekabetin desteklenmesi	● ● ● ● ○	● ● ● ● ○
	Kadın istihdamına katkı	● ● ○ ○ ○	● ● ○ ○ ○
	Genç istihdamına katkı	● ● ● ○ ○	● ● ● ● ○
	Bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine katkı	● ● ○ ○ ○	● ● ● ○ ○

Kaynak: Çalışma kapsamında yapılan analizlerin sonuçlarına göre PAL tarafından derlenmiştir.

**EK:
İşin Olsun'un
İşgücü
Piyasasının
Gelişimine
Etkileri**

EK: İşin Olsun'un İşgücü Piyasasının Gelişimine Etkileri

İşin Olsun, 2017 yılından bu yana çoğunlukla hizmet sektörü ve mavi yaka işlere odaklanan bir iş arama platformu olarak faaliyet göstermektedir. Bu platform, işverenler ile adayları ücretsiz bir şekilde bir araya getirerek bu alandaki işe alım süreçlerine katkı sağlamaktadır. Kuruluşundan bu yana hızlı bir büyüme gösteren İşin Olsun, 2023 yılında 6,1 milyon üye ve 1 milyonu aşkın işveren sayısına ulaşmıştır. Son 3 yılda ortalama 388 bin işveren yetkilisi İşin Olsun üzerinden 1,4 milyon ilan yayınlamış, ortalama 1,6 milyon kişi ise bu ilanlara başvuru yapmıştır. İşin Olsun üzerinden yapılan başvurular sonucunda yılda yaklaşık 447 bin aday işe yerleşmektedir. Ayrıca, 2,9 milyon kişi Kariyer.net'ten dolaylı olarak fayda sağlarken bu sayının üçte birinden fazlası İşin Olsun kullanıcısıdır.

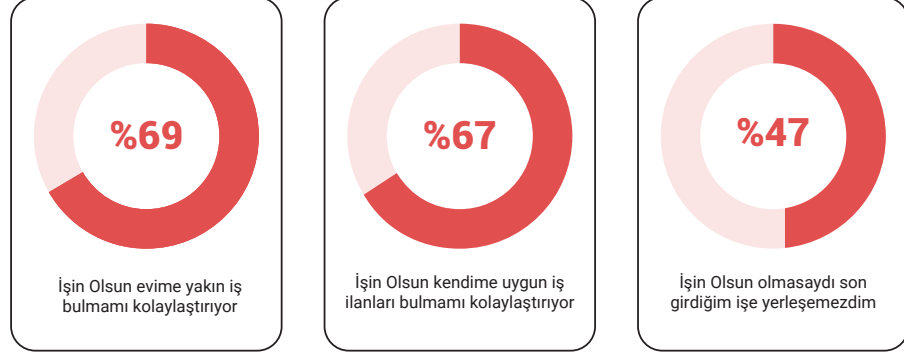
İşin Olsun, özellikle mavi yaka istihdamına olan etkisinin yanında işgücü piyasasının gelişimine katkı sağlamaktadır. Kariyer.net'e benzer şekilde İşin Olsun da işgücü piyasasında uygun işveren ve adayların eşleşmesine, iş arama ve alım süreçlerinin hızlanmasına ve bu sayede adil rekabetin sağlanmasına katkı vermektedir.

İşin Olsun uygun ilanlara erişimi mümkün kılarken, platform aracılığıyla hizmet sektöründe önemli bir tercih kriteri olan eve yakın iş imkânları sunmaktadır.

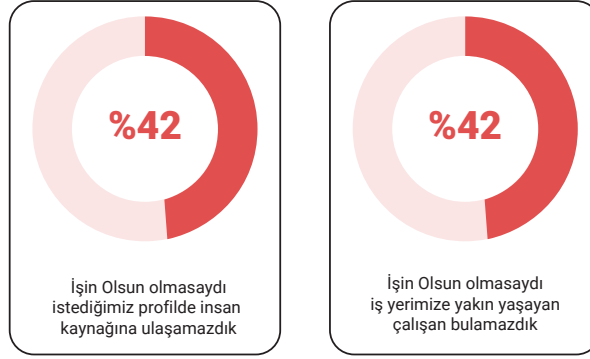
- İşin Olsun'da iş arayanların %69'u İşin Olsun'un eve yakın iş ilanları bulmayı kolaylaştırdığını, %67'si ise kendisine uygun iş ilanlarına erişebildiğini belirtiyor. İş arayanların neredeyse yarısı İşin Olsun olmasaydı son işine giremeyeceğini ifade ediyor.
- İşverenler tarafında ise %42'si İşin Olsun olmasaydı istediği profilde insan kaynağına ulaşamayacaklarını ve işyerlerine yakın çalışan bulamayacaklarını vurguluyor.

Uygun Eşleşmenin Sağlanması

İş Arayan Adaylar

İşverenler

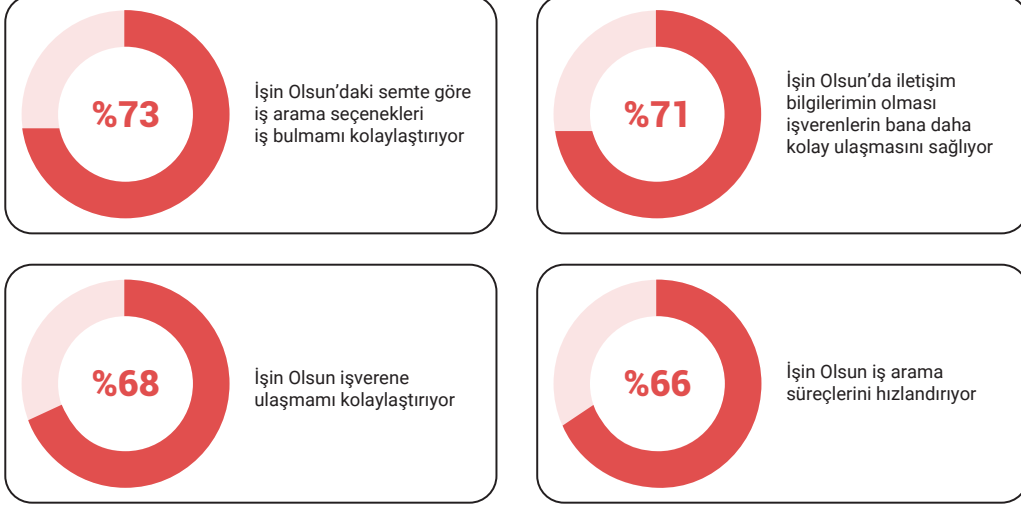
Kaynak: İşin Olsun İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve İşin Olsun İşveren Anketi (Ekim 2023)

Hizmet sektörü ve mavi yaka iş alanları genellikle yüksek personel sirkülasyonuna sahipken işveren ve adaylar İşin Olsun aracılığıyla pratik şekilde buluşuyor.

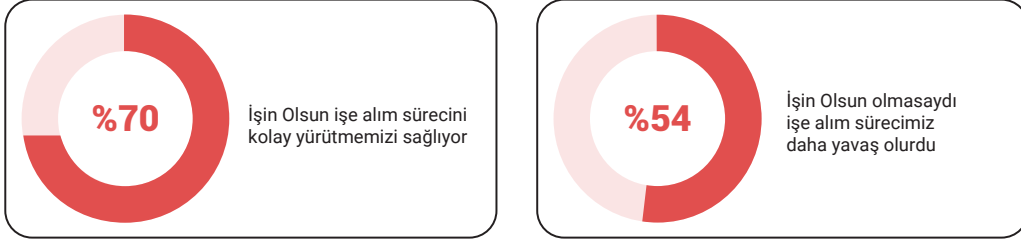
- Yaşanılan semte göre iş arama sistemi hem uygun eşleşmenin ihtimalini artırmakta hem de iş bulma süreçlerini hızlandırmaktadır. İşin Olsun üzerinden iş arayanların %73'ü semte göre iş aramanın seçenekleri artırdığını ve uygun iş ilanına erişimi kolaylaştırdığını ifade ediyor. Bu kitlenin %68'i İşin Olsun sayesinde işverene daha kolay ulaşılabilirdiğini ve %66'sı iş arama süreçlerinin hızlandığını belirtiyor.
- Platformda iletişim bilgilerinin işveren ve iş arayanlar arasında paylaşılması süreçleri iki taraf için de daha hızlı ve pratik hale getiriyor. İşverenlerin %70'i platform sayesinde işe alım süreçlerini daha kolay yürüttüklerini, %54'ü ise İşin Olsun olmadan işe alım süreçlerinin daha yavaş olacağını dile getiriyor. Öte yandan, iş arayanların %71'i iletişim bilgileri sayesinde işverenlerin kendilerine daha kolay ulaştığını belirtiyor.

İş Arama ve İşe Yerleşme Süreçlerinin Hızlanması

İş Arayan Adaylar

İşverenler

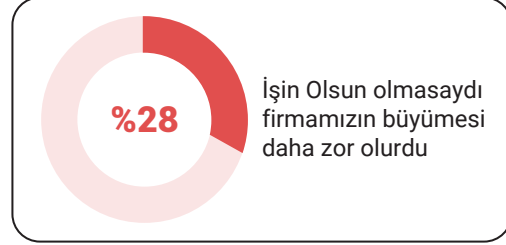
Kaynak: İşin Olsun İş Arayan Anketi (Ekim 2023) ve İşin Olsun İşveren Anketi (Ekim 2023)

İşin Olsun platformunun işverenler için ücretsiz oluşu, işverenlerin personel bulma maliyetlerini düşürürken geniş bir işveren kitlesinin platformu kullanmasını teşvik ediyor. Aynı zamanda, platformdaki çeşitli iş ilanları adayların eşit fırsatlardan yararlanmasına olanak sağlıyor.

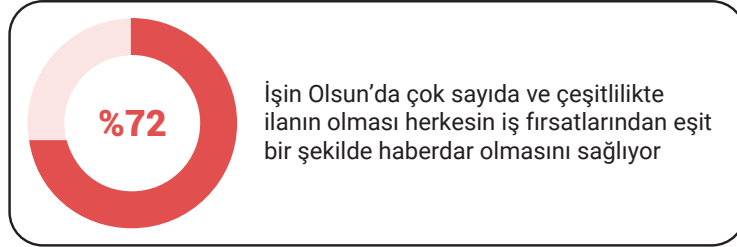
- İşverenlerin yarısı İşin Olsun olmasaydı işe alım süreçlerinin daha maliyetli olacağını, üçte biri ise işletmelerinin büyümesinin zor olacağını belirtiyor. İşverenlerin %70'i ise platform sayesinde geniş aday kitlesine erişim sağladıklarını ve yarısı firmalarının tanınırlığını artırdıklarını belirtiyor. Bu oranlar İşin Olsun'un adil rekabet ortamını desteklediğini gösteriyor.
- Son olarak iş arayanların %72'si çok sayıda ve çeşitlilikte ilanının olmasının herkesin eşit olarak yararlanmasına katkı sağladığını vurguluyor.

Adil Rekabetin Desteklenmesi

İşverenler

İş Arayan Adaylar

Kaynak: İşin Olsun İş Arayan ve İşveren Anketi

Kariyer.net'in
İşgücü Piyasası
Üzerindeki Etkileri

kariyer.net

Kariyer.net bir **iLab** grup řirketidir.

pql
Politika Analiz Laboratuvarı